

קרוב אליך

עבודת ה' ברוח חסידיית

**כשאיש
תקשורת מתנתק
ל-30 שעות**

צבי יחזקאלי לומד לנגן על
עוד ויוצא איתו למדבר

חיים על במה

תיאטרון 'נקודה טובה' מטפל
ברפורמה המשפטית בדרך משלו

הוא בא, הם שבים
חנה סלם

יומיום של קולות וברקים
הרב שבתי סלבטיצקי

נשרפת מבפנים,
ריבונו של עולם
אמונה ישראלי

אוקיי הכנו הכל
לשבת, מה קורה
לנו עכשיו?
פודקאסט 'הללו'
יצא לחקור

**וביום
השבועי
תשבת**

(פרשתנו כג, יב)

פודקאסט
הניגונים
של

ליל הסדר ובסיסי צה"ל

דרושות משפחות / זוגות צעירים מכל רחבי
הארץ לעריכת סדר פסח בבסיסי צה"ל

< תודעת שליחות > כריזמה < בעלי יכולת בין אישית גבוהה
< ידע תורני > ניסיון בדיבור מול קהל ולב פתוח
< יתרון לבעלי ניסיון בהעברת סדרים ציבוריים

חושבים שאתם מתאימים?
סרקו את הברקוד
וענו על השאלון המצורף

או שלחו לנו מייל mmf@mmf.org.il

כשאת באורות רואים אותך

תואר ראשון במכללת אורות ישראל קמפוס אלקנה

**בזכות האכפתיות והיחס האישי // האווירה התורנית
ההסעות והגמישות // המרקם החברתי המנצח!**

מגוון מסלולים לתואר ראשון B.Ed.
תנ"ך | מחשבת ישראל | לשון | מתמטיקה | תקשורת
היסטוריה | ארץ ישראל | חינוך חברתי | חינוך מיוחד | הגיל הרך | מחול ותנועה
אפשרות לשילוב עם לימודי מדרשות
מסלול מיוחד להסבת אקדמאיות להוראה

חפשו ב- Google
'תואר באורות באלקנה'

בחרי עם הלב, אורות ישראל

לפרטים והרשמה:
052-4295209 | 03-376-3767

אני יכול לומר לכם שהסיפור הזה מאוד תפס אותי, ואני חושב בפשטות שכאשר אנחנו מקבלים איזו החלטה טובה, יש מין סייעתא דשמיא ומשמעות יקרת ערך להיות נאמנים להחלטה הראשונית הזו.

נאמן למקור

שלום חברים, הפעם אני רוצה לספר לכם סיפור על אחד מגדולי ישראל שהיה אמן בגיוס תרומות, ושמו הרב יוסף שלמה כהנמן. הוא הקים מפעלי תורה בארץ ישראל, והייתה לו יכולת יוצאת דופן לדבר לאנשים ולגעת בליבם, לרתום אותם למוסדות שלו ולהעניק להם את התחושה שהתרומה שהם נותנים מיטיבה איתם עצמם ומעצימה אותם.

דרך אגב, מסופר שפעם אחת הוא הגיע ללוס אנג'לס למטרות גיוס כספים, ובמקום בו שהה נכח גם גיסו של הרבי מלובביץ' - הרב שמריהו גוראריה, שכונה "הרש"ג", שהיה אחראי על רשת ישיבות חב"ד וגם על איסוף הכספים עבורן. באותה הזדמנות פנה משהו אל הרש"ג ושאל אותו "מה נשמע?", כשהשאלה הייתה בהקשר לאיסוף התרומות במטרה לכונן מחדש את עולם התורה בדור שאחרי השואה. בתגובה, הוא נאנח ואמר: "לא קל, אבל הנה נמצא כאן הרב כהנמן שהוא ממש מומחה בפתיחת הלבבות של הציבור". אחר כך פנה השואל גם לרב כהנמן ושאל אותו "מה נשמע?", וגם הוא נאנח ואמר "לא פשוט, אבל הוא מומחה גדול בגיוס כספים" - כשהוא מצביע על הרש"ג... כלומר, כל אחד ראה את האיכות המיוחדת של זולתו.

הדרשה המאכזבת

מספרים עליו שפעם אחת הוא דרש באיזה מקום בארצות הברית, והדרשה הצליחה לגעת בלבבות השומעים ולעורר אותם. איננו יודעים את תוכן הדרשה הספציפית היא, אבל בדרך כלל הדרשות שלו עוררו את הקהל לחזק את יהדותם ולשפר את רמת חייהם הרוחנית, וכמובן גם לתרום למפעלי התורה שלו. בכל אופן, השומעים היו בהתעוררות גדולה וחוו תועלת רבה מהדרשה, וגם הרב כהנמן ראה ברכה מהדברים.

בדרך כלל, כל ביקור שלו בחו"ל היה למעשה מסע שכלל כמה דרשות במקומות שונים. וכך, למחרת הדרשה המוצלחת הזו הוא היה אמור להגיע לעיר אחרת הרחוקה ממנה שמונה שעות נסיעה ברכבת. לאור זאת הוא חשב לעצמו שיוכל לחזור על הדרשה הזו גם שם - שהרי מי בדיוק יגיע לשם מהיום להיות ממרחק בן 8 שעות - והוא קיווה שגם הפעם השומעים יחוו התעוררות רבה כמו אלו שהאיזונו לדבריו אתמול. למעשה, כשהוא נכנס למקום ההתכנסות ועמד להתחיל את הדרשה, זיהה בין השומעים יהודי אחד שנכח אתמול בדרשה שלו... (דרך אגב, זו ההזדמנות שלנו לחשוב מה אנחנו היינו עושים במקרה הזה). הרב כהנמן אמר לעצמו: טוב, אם הוא כבר שמע אתמול את הדרשה, אין טעם לחזור עליה שוב. וכיוון שהוא היה דרשן מופלא, הוא שלף נושא אחר שעליו נשא את דבריו לתלפיות.

אתם יודעים, לרוב נהוג שאחרי דרשה ניגשים לומר לדרשן "ישר כוח", וכך היהודי הזה שמע את הדרשה אמש ניגש אל הרב כהנמן ואמר לו: "תודה רבה על הדרשה הנפלאה שאמרת עכשיו, היא הייתה נהדרת, אבל למה לא חזרת על הדרשה שאמרת אתמול?...". והוא המשיך ואמר: "הדרשה של אתמול הצליחה לחולל בציבור התעוררות כל כך עצומה, וגם אני אישית יצאתי ממנה ברצון עז להתחזק, ולכן כאשר שמעתי שהרב נוסע למחרת לעיר אחרת חשבתי לעצמי שכיוון שהעיר הזו רחוקה כשמונה שעות נסיעה, מן הסתם הרב יחזור שוב על הדרשה שאמר בעירנו, ואם כן אוכל לשמוע אותה שוב ולהתעורר מחדש...".
 "חשבתי על כך שוב ושוב, והחלטתי שכדאי לי להקדיש נסיעה בת 8 שעות הלוך וחזור כדי לשמוע עוד פעם את הדרשה הזאת, וכך עשיתי. אבל למעשה, סיים האיש באכזבה, "אמרת דרשה אחרת, ולא זכיתי לשמוע את הדרשה ההיא שלמענה טרחתני ובאתי עד כאן...".

נאמנות זו ברכה

חברים, שימו לב, מה שמעניין במעשייה הזו הוא לאן לוקחים את מוסר ההשכל. אני נחשפתי לסיפור הזה דרך אחד המשפיעים החסידיים, הרב צבי מאיר זילברברג (הידוע בשם "שיחות התחזקות"), שלקח את הדברים לכיוון הזה שלפעמים אדם חווה הרגשה שדבר מסוים הוא הדבר שנכון לו לעשות - כמו במקרה שלנו, שהרב כהנמן חשב שהדרשה הזו כל כך טובה והיא נכונה גם לעיר האחרת - ואם כן, כדאי שהוא יהיה נאמן לה. אמנם לפעמים זה בסדר גמור לשנות תוכניות מהרגע להרגע, אבל יש פעמים שבהן דווקא הנאמנות למחשבה וההחלטה הראשונית יכולה להיות הברכה הגדולה ביותר.

ברשותכם, אקרא את זה במילותיו שלו: "והרב כהנמן הוסיף שהיה לו עובדה זו מוסר השכל עצום. מכיוון שהוא החליט בתחילה לומר עוד פעם הדרשה המוצלחת שאמר אתמול כדי שיהיה מזה התעוררות כמו שהייתה אתמול" - כלומר, הוא לא התכוון לומר את הדרשה הזו רק בגלל שהיא הייתה עבורו מוכנה וזמינה יותר, אלא כי הוא עמד באמת תחת הרושם כמה היא פעלה לטובה על הציבור - "ואף שפתאום ראה שיש יהודי אחד שהיה אתמול בדרשה, ואף שהייתה לו סיבה הגיונית למה לשנות את הדרשה בשביל היהודי הזה, הוא לא היה צריך לשנות ממה שהחליט בתחילה, רק בתמימות ופשטות לומר דרשה של אתמול...".
 אתם מבינים? למעשה התברר שהמצב האמיתי היה להפך ממה שהיה נראה במבט ראשון, שכביכול התועלת של היהודי הזה תהיה אם ישנו עבורו את הדרשה. כי מה אנחנו יודעים? מה שהתברר בפועל הוא שאדרבה - הוא נסע 8 שעות הלוך ואולי גם 8 שעות חזור רק בשביל לזכות לשמוע עוד פעם את הדרשה המקורית...

חברים יקרים, מה אנחנו יכולים לקחת לעצמנו מהסיפור הזה?
 אישית, אני יכול לומר לכם שהסיפור הזה מאוד תפס אותי, ואני חושב בפשטות שכאשר אנחנו מקבלים איזו החלטה טובה, יש מין סייעתא דשמיא ומשמעות יקרת ערך להיות נאמנים להחלטה הראשונית הזו. אמנם אין בזה חוקים ברורים ומענה מוחלט לכל מיני דילמות שעולות בקשר למצבים שונים, אבל זה בהחלט יכול לספק לנו כיוון כללי.
 לחיים לחיים, שנזכה להיות נאמנים למקור ולקבל בכל פעם את ההחלטה הנכונה, לחיים!

תכנית ערב

במדרשת מעיינותיך

יל כאן מקום טלפון

ירושלים יעבץ 4 **שני כ"ו שבט - 19:00**

להרשמה
חד פעמית:

והלכות טלפון

נפלאות התניא עם הרב יואל בייץ
שיחה עם עדן גולדמן

כפר חב"ד הרייץ 2 **חמישי כ"ט שבט - 19:15**

להרשמה
חד פעמית:

והלכות טלפון

ונהפוך הוא.. במגילה ובחיים
שיעור עם הרב אייל ורד
'לובשת מלכות' שיחה עם ליאל סעד

פתוח לקהל הרחב

מיועד למשתתפות בגילאי 18 - 28

הַשְׁוֹעָתָם הַיִּתְּ לְנֵצַח

וְתִקְוֹתָם
בְּכָל
דֹּר וְדֹר

תוכנית הוראה,
מדרשת יפו מזמינה

ליום עיון
לקראת פורים

יום חמישי
כ"ט שבט (27.2)

12:00

הרב משה קוסטה "רוח והצללה"
יעמוד ליהודים ממקום אחר

13:15

הרב נתנאל אביטן "האש הלבנה"

14:15

רננה שפירא
"מגלות את הסוד הגדול. היסתור-יה"

10:00

קבלת פנים
דוכנים מוזיקה ועמדת אוכל
"הוא יפתח לבנו בתורתו"
/ היכרות עם התוכנית

11:00

הרב דוד דודקביץ'
"אם מצאתי חן בעיניך המלך"

הכרות עם
תוכנית ההוראה

דוכני מכירה: (בנועם מטפחות, Perla by Efrat sharvit,
נעה בגדי יד שניה ופרחים יבשים)

הכרזתי בלוח השנה על יממת חופש אחת: 24 שעות + נסיעות, והעמסתי על הג'יפ אופניים, עוד וקצת אוכל, בלי לדעת אפילו היכן אני ישן אם בכלל. מי צריך לישון כשיש כזו חירות?

אין ייאוש לעולם, גם אחרי גיל 50

האחרים מתבודדים עם גיטרה, עולה כי סוג של קנאה: למה הם יכולים ואני לא? רגע, אתה יכול לקחת את הגיטרה, וגם אם תזייף השם יתברך יסלח לך. נכון, אבל אני לא סולח לעצמי. זה לא בא לי טוב באוזן, זה נשמע לי מנסר את האוויר יותר מאשר מנעים את האווירה. מה עושים? אז פשוט מדחיקים, ובינתיים הולכים למלווה מלכה ונהנים ממוזיקה של אחרים...

"תגיד, על איזה כלי נגינה אתה מנגן?" זאת שאלה שתמיד עולה באוויר באיזה מלווה מלכה או כשישנה איזו הופעה או כשסתם איזה כלי נגינה עובר בין הידיים של החברים. אני? אני לא מנגן על כלום כי לא למדתי בילדות, והאמת? תמיד היו אומרים לי שאני מנגן "על העצבים"... בתקופה בה גדלתי, לנגן על כלי מוזיקה זה היה דבר שהוא לא "מעשי". לך תלמד מקצוע, לך תלמד דברים רציניים באוניברסיטה, תגדל ותהיה דבר חשוב. לנגן? זה משהו כמו לרכב על אופניים או תחביב שאפשר לשים אותו בצד, זה לא משהו שקשור לאיזשהו מהלך בחיים.

עם השנים, כשהתברתי התחלתי להבין שאני יהודי, והדבר הזה התחיל להציק לי יותר ויותר. אני לא יודע לנגן על כלום! מה גם שכל ניסיון לתפוס איזה כלי נגינה, בין אם זה גיטרה או תוף, נתקל באיזה רגע מאוד מביך שוואלה, אפילו את הבסיס אני לא יודע. לא מצליח להעביר אקורדים, לא מצליח להבין את הזרימה, לא את השפה, לא את התורים. מה זו החסימה הזאת?

הקטע הזה התגבר עוד יותר כאשר ילדיי, כישרונות מוזיקליים בפני עצמם, מלהטטים במעבר בין הכלים כזו קלות שעוד פעם משאירה אותי במעין מבוכה. בתור מי שיחסית הצליח בחלק ניכר ממטרות חייו, ישנה איזו פינה ששם פשוט כלום, אין כלום, אין אפילו צליל, גם צליל כל כך מתבקש כל כך חסר. לא פעם כשאני חולף על פני היער בבת עין ואני רואה את החברה

לפני כמה חודשים פגשתי בבת עין שכן ושמו שלום, תושב חדש שכלל לא ידעתי מה עיסוקו. לאחר כמה מפגשים הוא סיפר לי שהוא מורה לגיטרה ואפילו נגן רציני, ממש בליגה הלאומית של כל הזמרים המפורסמים.

"וואו, שלום, איך עשית את זה?"

"מילדות אני מתאמן, ואני מבין שזה חלק מרצון השם", הוא אמר, "כל צליל הוא בעצם כמו נשימה, כל צליל הוא דיבור עם השם".

"וואו איזה דיבור", אמרתי לו, "טוב, כנראה שאני לא אזכה בגלגול הזה...". המשכתי כדי לבדוק את תגובתו.

שלום מיד חיין ואמר: "תשמע, גם את הבעייתיים ביותר אני יכול ללמד לנגן".

אמרתי לו: "תראה, ניסיתי כל כך הרבה פעמים גיטרה, חבל על כל הכסף לנסות להתחיל. עדיף שאלך להתבודד לבד, כי זה לא ילך".

ואז הוא שלף: "מה עם עוד?"

עוד?? זה כלי שבכלל אין לי הווה אמינא לעשות איתו משהו, למרות שאני כל כך אוהב את הצליל של העוד, אוהב את הרוח המדברית, את השקט, את המרחבים האינסופיים של המדבר, וכן - גם את הפחד מהמדבר, את ההפקר שיש שם שמביא אותך להתכנס פנימה ולהרים עיניים להשם יתברך.

"אני אוהב מאוד עוד", אמרתי. "מה דעתך?" אמר שלום, "תבוא ללמוד עוד?"

זה היה לפני חנוכה, ואמרתי בליבי שגם נס חנוכה לא יספיק לעניין הזה, פשוט כי חבל לבן אדם שעבר את שנת החמישים שלו להתחיל ללמוד עכשיו משהו חדש. מה הוא יעשה עם זה? כמה זמן ייקח לו ללמוד מה שלא נכתב על גיליון חלק... תעזוב, תשחרר.

שלום לא הרפה, ובסופו של דבר התכנסנו לשיעור ראשון ושם קרה דבר מדהים. אני לא יודע לנגן, אבל שלום אומר לי שזה אחלה ניגון, ואז מגיע עוד

107

דרושות

עו"ס/אשת טיפול לליויי טיפול ושיקום נערות ונשים במצוקה אזור ירושלים והמרכז

דרישות התפקיד:

- 75% משרה - 30 ש"ש
- ניסיון ביישוג - Reaching Out
- שעות גמישות ואפשרות לעבודה מהבית
- הדרכה צמודה
- תנאים מעולים למתאימות
- צוות מקסים
- רכב חובה ונכונות לנסיעות

קו"ח לדוא"ל: drushim@yadl.co.il (משרה 301)

בס"ד

החלה ההרשמה לשנת תשפ"ו ל"נחלת אבות" בקרית מלאכי! כולל רבנות קהילתית ורבנות עיר

מיסודו של כולל יד שאול

לימוד הלכה בעיון סעיף אחר סעיף
עם דגש על הלכה למעשה ומנהג
בחבורה איכותית ורצינית

קורס רטוריקה, גישור, הזרכת חתנים,
ארגון הקהילה וכו'.

לימוד חזנות, תקיעת שופר, מראות
זמים וכו'.

פעילויות לנשות האברכים.

תוכנית המשך לרבנות עיר.

בראשות הרב אריאל
שלום אלקובי שליט"א

מלגה מכובדת

מבחני הכניסה יתקיימו בע"ה
ביום ראשון ב' אדר תשפ"ה
מהרו להירשם!

למידע נוסף:

לפרטים והרשמה:
0548011270

yad.shaoul@gmail.com

פורום המדרשות
התורניות לבנות

מדרשת
מעין גנים

מאן

טבריה

תורה • חיות • עומק

בואי לצלול לעולמה של תורה!

בת שירות יקרה!
אם רצונך להתפתח רוחנית,
אם חשקה נפשך בלימוד תורה
יסודי, מעשיר ומעמיק
מקומך איתנו

מדרשת שילוב
'מעין גנים' וטבריה
בנשיאות הרה"ג הרב שלמה דידי
בשיתוף האקדמית שאנן - לבנות השירות הלאומי
מזמינה אותך לבוא ולהצטרף אלינו

מי במדרשה?

הרב גלעד מסינג, הרב דודו שלום,

הרבנית שרלה מסינג ועוד.

לפרטים נוספים:

מוריה
רכזת בנות שירות
האגודה להתנדבות
050-7434322

שמואל ברבי
מנכ"ל המדרשה
058-6633503

אביבית
ראשת המדרשה
054-768-0277

שיעור ושוב אני לא יודע אפילו לפרוט, אבל הוא אומר שזה מדהים וככה מתחילים. התחלתי לפחות לעבור את המחסום של לשבת לבד עם העוד ולזייף, הצלחתי לקבל את הקטנות של הכביכול ניגון שיש לי, או איך שאומרים בשפת הרוח: "היה לי מוחץ דגדלות לקבל את הקטנות". אמנם לא התקדמתי כלום אבל לפחות התמודדתי, הייתי על המגרש.

"מה עושים", שאלתי אותו, "כשרוצים פשוט להתרכז עם העוד?" "קח אותו להתבודדות" אמר שלום. "אבל פשוט בהתבודדות זה נשמע כמו אימון כזה, כמו מנטרה?" טענתי. "אז קח את העוד למדבר", הפתיע אותי.

אוהו, זה כבר דיבור. דיבור, מדבר, מדבר... אפשר לומר שאת זה לא עשיתי מתחילת המלחמה.

הכרזתי בלוח השנה על יממת חופש אחת: 24 שעות + נסיעות, והעמסתי על הג'יפ אופניים, עוד וקצת אוכל, בלי לדעת אפילו היכן אני ישן אם בכלל. מי צריך לישון כשיש כזו חירות?

יצאתי למדבר יהודה, נחל עמוס, נחל תקוע, הישובים היהודיים, העדרים של הברואים, והנה ים המלח נפרש על מצוק ההעתקים. השקט הזה שווה הכל, אבל השקט הזה החזיק מעמד רק בגלל שבפעם הראשונה נפרדתי מעיקר העיקרים שמפריע לאדם בעבודת השם שלו - הטלפון הנייד. כן, בלי טלפון. איך? טלפון אחד שמתקשר רק עם הבית, להודיע לאשתי שהכל בסדר, שאני ישן במקום בטוח, וזהו.

אל תחשבו, גם אז עולה הניסיון הגדול: לראות אולי יש הודעות? אין הודעות, אי אפשר לשלוח לך הודעות. לראות מה יש בטלפון או מה יש באינטרנט? אין בטלפון אינטרנט, אין כלום. רק לראות את האפליקציות? אין כלום. שחרר.

כמה שעות של דחייה וקירוב, בסופו של דבר התייאשתי מזה שהטלפון ימלא את החלל, ואז נכנס השקט. השקט של המדבר.

כשהוצאתי את העוד לנגן, החלה איזה רוח לנשב לתוך העוד, ואז ככה פשוט נבנה צליל. נזכרתי בדוד המלך יושב לו באיזה צוק במדבר, וחשבתי: הרי בפרקי אבות נאמר שאמנם לא עליך המלאכה לגמור, אבל אתה גם לא בן חורין להתבטל ממנה. תנסה לנגן, והנה אני עוזר לך - אומר לי השם יתברך - אני מנגן לך עם הרוח, רק תעשה איזו פריטה ותראה שכשאינ אנשים מסביב, גם הניגון הזה - או הזיוף שלך, כמו שאתה קורא לו - נשמע טוב במדבר.

במדבר, כשיש שקט ויש באמת ניתוק, דברים נראים אחרת. כל דיבור הוא התבודדות, כל צעד הוא בעצם הליכה עדינה, זהירה, מתבוננת, ובעיקר בעיקר - כמו שצינתי - ללא הטלפון. הקשבה. הקשבה לתדר חיצוני, תדר פנימי - הכל קיים, רק פריטה אחת על מיתר וכבר העוד נשמע אחרת. לא כמו במלווה מלכה עם הילדים שלי שמתקדמים בניגון ואני מנסה לזנוב עם איזה מקצב, הפעם זה אחרת. מדוע? כי אתה לבד עם השם יתברך.

24 השעות הללו היו אחת היממות שישנתי הכי פחות במהלך המלחמה הזו, שעה-שעתיים וזהו. מדוע? כי אתה לא עייף. אין את העייפות של היום יום, כי אתה דלוק. אתה עם ה' יתברך. במדבר יש תמיד שקט, ושקט זה הדבר שכולנו רוצים. לא שקט בעזה, אני מדבר על שקט פנימי שהוא לפעמים לא מושג בתוך החיים הזורמים, חיי המעשה, אלה שגם ביום שבת אתה רץ בין התפילה לקידוש ללמוד עם הילדים; שקט במובן של ברקס, עצירה, ניתוק כל הכבלים - זה יכול לקרות במדבר.

עם זאת, אחת המסקנות שחזרתי איתן היא שזה יכול לקרות בכל פעם שאתה מחליט. אתה פשוט מחליט שאתה רוצה להעניק לעצמך את המתנה הזו - להיות בלי המכשיר הזה שקוראים לו טלפון ולא לדאוג אחריו, לא לחפש אותו, ופשוט לנתק אותו. זה אורך כמה שעות, אבל אז - כמו בתוך בועה - מתחיל להישמע השקט הזה של קול דממה דקה.

מדבר יהודה כל כך שקט, והדבר היחיד שהפריע לי בתוך כל השקט של המדבר היה בדואי שעבר על חמור. כששאלתי אותו מה הוא חושב

על המלחמה הוא אמר שזה לא מעניין אותו, ואם אני רוצה נשכ יחד לאיזה כוס תה מדברי. הוא אמר לי שהחיים שלו קשים, ואני פשוט הקשבתי. באופן מדהים הוא היה שם, אבל לא הפריע. לא הייתה שם הפרעה, כאילו הוא לא נכנס למרחב שלי.

במדבר יש מצב אישי שקשה מאוד לפרוץ אותו. שתיתי תה עם הבדואי והרהרתי אם בכלל דבריו הם דברי אמת, אבל אמרתי תודה להשם שזימן לי גם דוגמה של אדם שהוא לא מפריע ולא יכול להפריע, כי הוא מבין את חוקי המדבר. חוקי המדבר זה בדיוק מה שלא הבנו לפני המלחמה. חוקי המדבר זה המזרח התיכון, וחוקי המדבר הפנימיים זה השקט הרצוי, שקט של פגישה, שקט האמיתי - לא השקט של עזה וחייבאללה מורתעים. בחסות השקט אני פוגש את עצמי, פוגש את השם וזהו. לא צריך לגמור את השעה של ההתבודדות, לא צריך ללכת, לא צריך לחזור. יש בועת חירות קטנה. חירות שיכולה להיות מושגת גם במדבר אבל גם בתוך החיים.

חזרתי בשמחה הביתה, ואז הבנתי שבאמת אפשר לתת משמעות לביטוי "המצברים התמלאו". הרגשתי שבאמת היה שם משהו שקיבלתי ממנו נתח שהוא ממלא אותי ומחזק אותי, ממש ככה. כמעט בלי לקרוא הרבה, אלא בעיקר להיות בשקט, בהתבודדות שאין לה גבול שתחום בשעה.

העליתי לפייסבוק כמה תמונות של המדבר עם ים המלח, עם הבדואי ועם העוד, ומיד התחלתי לקבל פניות שאבוא לנגן עם העוד. אבל התמונה עם העוד מסתירה את האמת הפנימית שאני כמעט לא יודע לנגן, אבל אני יודע להצטלם איתו... אני יודע להילחם על זה שאולי בסופו של דבר יצאו לי כמה אקורדים או כמה פריטות, ומזה אני לא מתייאש. המדבר עזר לי להכיר בכך שאפשר בכל שלב להתחיל מחדש: גם ללמוד מוזיקה למרות שאתה לא מוזיקלי, גם לנגן למרות שלא ניגנת בילדות שלך, גם לנגן ולזייף ולא לעלות על במות ולא לנגן מול אנשים; פשוט לנגן להשם יתברך את הניגון שהוא לפעמים דיבור או צעקה, מה זה משנה? העיקר להיות שם "בנקודה ששייכת ללבו בעת ההיא", כמו שאומר רבי נחמן. ברגע הזה יש לנו בחירה ואפשר להיות שם.

ובעניין העוד, גם אם יש כאלה שלימדו את עצמם להתייאש מהמחשבה שהם יכולים לנגן, אני אמשך להילחם כי אין ייאוש בעולם.

תחנת הרדיו

כאן | מודעת

כל מה שמחבר בינינו

מוזמנים להאזין ללוח
השידורים החדש שלנו

90.5 FM

90.8 FM

92.5 FM

100.7 FM

הטור החינוכי 'חנוך', החולק מחשבות מהווי החיים של הורים לנוער מתמודד, עומד להסתיים בעוד מספר שבועות.

לתגובות, שיתופים והערות: chinuch333@gmail.com

לחיות בצל האמונה

תנוכה.

אליה בבית שבוע שלם, זה לא עניין פשוט. היו רגעים קסומים, כשהדליק את החנוכייה שהכין בעצמו מעץ הזית, וכשהיה איתנו בארוחות מפנקות סביב השולחן אחרי ההדלקות.

היה ערב אחד לאור הנרות, פתאום הגיעו לסלון ג'מבה, חליל וגיטרה. יהודית על הקצב, דוד עם החליל, מאת'ר מופלא, ואני עם הגיטרה שכבר שכחתי שידעת לנגן עליה. 40 דקות יושבים ומנגנים ביחד. היה חלום. דוד בוחר שירים ואנחנו מנגנים.

בסוף הוא אומר: "בא לי שיר, אבל אני לא רוצה שאמא תבכה..."

– "נו, איזה שיר? לבכות זה כף..."
"זוכני לגדל..." הוא עם הקוקן, והכיפה שאון אוף.

ניגנו, והלב התמלא באור.

היו רגעים מאתגרים עם אליה בשבוע הזה. ערב אחד חזר מסטול, עשה 'לחיים' עם חברים.

כמה שזה מוזר לראות את הילד שלך ככה. צחוקים צחוקים, אבל לא נעים.

בבוקר קם מאוחר, מבקש סלט, אוכל, ויושב על המסך.

מנסים להלך בין הטיפות, לתקוע חיבוק איפה שאפשר, נשיקה על המצח, וכמובן הרבה סלט קצוץ כמו שאוהב.

מנסים לזכור שזה חסד שהוא בבית ולא מתגלגל ברחובות.

אבל בשבת הכל נשרף.

האמת שהתחיל ממש בטוב. לביל שבת פגשתי אותו כשחזרתי מהתפילה, חיבוק וצ'פחה, ופתאום יצא ממני דיבור כזה: "הלוואי והייתי לכמה דקות זבוב במוח שלך. מתה לדעת איך אתה עובד, איך המוח שלך מתרגם דברים, איך אתה חושב, איך אתה רואה, חווה את העולם..."

הוא מסתכל עליי ואומר לי: "אמא מה עובר?"

ואני עונה: "פשוט הייתי יכולה להבין אותך, אני כל כך רוצה..."

ואז הוא שולף: "אני לא מבין את עצמי בגרוש, אז איך את רוצה להבין?"

וואלה, רגע של גילוי מרעיש עבורי. רגע של קירבה.

אבל כמה דקות אחר כך, בסעודה, זה כבר הגיע לשיא: המילים הלא יפות והמכות לאחיים הקטנים כבר הציתו את האיש שלי וגם את יהודית. צעקות התעופפו, הטחות קשות. וואי, קשוח, וכואב.

אז הוא יצא מהבית. יודעת שבחורף מחכים לו כל אלו שאני לא רוצה שיפגוש. יודעת ששם, על כל מילה מגעילה וכאפה שייתן למישהו, הוא יקבל עוד נקודות זכות. מחכה לו שם אהבה זמינה, גלויה ומסוכנת.

רואה את החברה האלו עם המבט בעיניים שלהם, מבט חשוך. רואה איך החושך מחלחל בעיניים של הבן שלי.

נשרפת.

חזר במוצ"ש, נכנס להתקלח. ברקע שם בוקסה עם ווליום מטרורף של שירים הזויים. (למרות שאני דופקת על הדלת ומבקש ממנו שיכבה – מוזיקה כזו ברחבי הבית זה קו אדום שלי – אני נענית בהתעלמות).

לקח את הפלאפון, אמר שיוצא ולא חוזר, והלך.

במוח שלי מתפוצצות מיליון שאלות:

למה? למה? ריבונן של עולם, למה?

בכללי, בתקופה הזו, יש בי הצפה של שאלות. שאלות כאלה שמבעבות, כועסות, מאיימות לבלוע.

מזל שאני חברה טובה של השם יתברך, חברות ארוכת שנים, שעברה הרבה משברים. אולי בזכות זה מותר לי לשאול. אולי פשוט חייבת, כי אין לי ברירה.

למה, השם יתברך? בשביל מה זה טוב? למה בראת בעולמך אנשים עם אש שכזו, ששורפת אותם, שגורמת להם להתנהג כל כך מוזר, כל כך מסוכן?

ואם אתה הוא זה שבורא את הטבעים הללו ואז בוחר בטובים, בנקיים, אז מה הקטע?

מה אשמתם של אלו שנבראו אחרת? אלו שנבראו עם המון אדום, בכל מקום?

מה החוכמה לבחור בטובים, ביושבי האוהלים, באלו שלא התאמצו וקיבלו את זה במתנה בנג'ים? במשפחות האצולה שזורם להם בוורידים דם של צדיקים?

זה אתה שבראת אותם ככה, אני רואה את זה על הבן שלי.

זה חזק ממנו הרעש הזה, הבלגאן.

חברה טובה ומופלאה אמרה לי בגינה שזה זן נשמות יותר גבוהות מהרגיל, לא מסתפקות במועט, מחפשות יהלומים נדירים שטמונים עמוק עמוק בבורות אפלים.

והשאלות רק ימשיכו לבעור:

למה, למה השם יתברך? למה טמנת יהלומים יקרים דווקא בגיאיות צלמוות? לא

יכולת לתלות אותם על עצים ירקרקים? ולמה נידבת את הילדים שלי להיות המיוחדים הללו שלא מסתפקים בטוב הנגלה, שיוורדים למטה מטה בחושך הנורא בחיפוש אחרי אוצרות אבודים?

יחד עם הגל הנורא ששוטף אותי מכל שאלות ה'למה', מגיעה מחשבה: אולי הגיע הזמן להפסיק עם כל התפילות על הילדים, שכבר שנים שגורות על לשוני?

בכל היריון אני בוחרת פרק תהילים שמרגיש לי קשור לולד שמתרקם בפנים, ואומרת אותו מההיריון ועד בכלל. שמונה ילדים – שמונה מזמורי תהילים, כל יום. וגם תפילת השל"ה, שכבר הפכה עם השנים להיות חלק בלתי נפרד מהיום שלי.

בשביל מה כל התפילות הללו אם אלו התוצאות? כאלו זפטות, זה שכן?

בעוד מילים אלו דוקרות את מחשבותיי, אני נזכרת שחברה טובה שלי, מבוגרת ממני, סיפרה שהייתה בחתונה של נערה ששתינו מכירות. שנים קשות עברו עליה. התרחקה מהזמן, זרקה הרבה. והיא מספרת לי שנערה מיוחדת ונפלאה זו, בחתונתה – לא להאמין – נראתה זוהרת, מוארת, בשמלה צנועה ויפהפייה, אור בעיניה. ולמחרת החתונה, מטפחת עטפה את שערותיה (שידעו שנים של גלח בתקופות הקשות).

ואם הכלה לחשה בחתונה לחברתי: זוהי חתונה של קיבול תפילות, קיבול תפילות.

נושמת עמוק, לתוך השאלות, הסיפורים, התובנות.

מחליטה להמשיך. פשוט להמשיך.

להמשיך להלך בחושך וללחוץ "לא אירא רע, כי אתה עמדי".

עמדי, ועם ילדיי.

להמשיך – כמו שכתבה כל כך יפה חנה כהן אלורו – להיות בצל האמונה. אף על פי שיש צל, אנחנו באמונה.

להמשיך יחד איתך.

אני נזכרת שאנחנו בערב שבת קודש, ערב הגאולה הגדולה, וכבר סיפרו לנו שזה בדיוק התיקון הגדול, שיעשה לפני בוא יום ה' הגדול והנורא.

זהו תפקידו של אליהו הנביא באותן דקות לחוצות:

"הנה אנכי שולח לכם את אליה הנביא לפני בוא יום השם הגדול והנורא –

והשיב לב אבות על בנים. לב אבות על בנים. לב אבות על בנים..."

ולב בנים על אבותם."

אליה חזר אחרי כמה שעות.

מחויך, רגוע.

חיבוק אמיץ לפני השינה, מאבא, מאמא.

מה בא תיאור הר סיני
במשפטים להשלים אחרי
יתרו?
מה הצד של ישראל במתן
תורה?
וכיצד דיני משפטים -
שומרים ושאר כספים -
שייכים לברית זו?

להשלים משפטים

קולות וברקים
ענן כבוד
והר עשן
תפאורה מלאה
בתאור צד הבורא
נקרא לו:
"וירד ה'"

אך צד שני לברית
"תעבדון את האלהים"
דם ופרים הנתנים
על ידי בני אנוש
הנצבים בתחתית

מעלה ומטה
נסים וחוזן לטבע
מטה ומעלה
אש יקדת
הפורצת לה פנימה

יתרו ומשפטים
זה לזה נועדו
להשלים דברים
ישראל קודשא בריך הוא
ואורייתא,
לעולם חד הוא

הווה ממושך

התבקשתי לענות על השאלה: איזו דמות היסטורית היית רוצה לפגוש כדי ללמוד ממנה?
כבר שנים אני יודעת שאני מעריכה מאוד שתי דמויות ספציפיות מההיסטוריה היהודית
ומייחלת לקבל מהן השראה, אבל רק כשנדרשתי לכתוב על כך - קלטתי לראשונה גם את
הקשר שלהן לחיים שלי, וגם שהן ממש משלימות אחת את השנייה.
הדמות הראשונה היא נחשון בן נחשון, שהמדרש מספר שביציאת מצרים העז וקפץ לים
עוד לפני שנבקע.

נחשון לא הסתכל מסביב וחישב את הסיכויים האפסיים לשרוד, לא ניסה לצפות את העתיד
ובכך היה מרפה בעצמו את ידיו עד ייאוש, אלא עצם עיניים, ובעיניים פקוחות צעד את הצעד
הקטנטן הבא שהוא, נחשון, יכול לעשות באופן אישי. ואז את הצעד האפשרי הבא. ועוד
אחד. וכשהוא עשה את המרב שלו - כשהמים הגיעו לו עד הצוואר - ה' השלים את מעשהו
וקרע את הים. כשאני חושבת על כך, אולי אפשר לזהות זאת בשמו - נחשון בן עמינדב: הוא
לא שקל מה המידה הנכונה, אלא היה נחוש להתנדב, בנדיבות ובחסד, לפרוץ את מגבלות
המחשבה הרציונאלית.

הדמות השנייה שמרשימה אותי כבר שנים, מאז שלמדתי עליה בשיעור היסטוריה, היא
רבן יוחנן בן זכאי - הוא חזה את החורבן, ביקש את יבנה וחכמיה כדי להתמודד איתו, ותיקן
תקנות אמיצות לחיים ללא מקדש.

רבן יוחנן לא הסתכל מסביב והתפתה להיאחז בקיים, הוא לא ניסה להיאבק במציאות
שהבין שה' גזור על עם ישראל, אלא עצם עיניים בצער, ובעיניים פקוחות הכיר במצב הנורא
והבין אילו החלטות מהפכניות נדרשות ממנו לטובת השלב הבא של עם ישראל, כדי שישתמר
בגלות. אולי גם את זה אפשר לזהות בשמו - יוחנן בן זכאי: החנינה מבחינתו תלויה בזכאות,
במידה ובדין, ולכן היה לו ברור לאן המציאות הולכת והוא ידע להתנהל בה נכונה בהתאם
לנתונים הלא-מעודדים.

גם נחשון וגם רבן יוחנן בחרו בחירה גדולת-נפש, במצב שהדעת מתקשה להכיל. לכאורה
אפשר לראות בהם שני הפכים: נחשון היה ממוקד בהווה - בצעד הקטנצ'יק שאפשר לעשות
עכשיו, ואילו רבן יוחנן בעתיד - בצעדים המשמעותיים שיש להוביל לטובת הטווח הארוך.
אבל שמתו לב שמה שדיבר אליי בדמויות שלהם הוא דווקא ההתרכזות של שניהם בהווה
(לא פלא - זה אתגר חיי כאשה, בת-חווה), באופנים שונים-משלימים:

כאמור, נחשון התרכז כל-כולו במיילימטר הקרוב, בלי לחשוב על כך שדורך הטבע אין
סיכוי שהצעד הקטן שלו יביא לתוצאה הרצויה ויהיה צעד גדול לאנושות.
אבל בעצם גם רבן יוחנן הישיר את עיניו לעכשיו: בלי התפלספות מנותקת-מהמציאות, הוא
הביט נכוחה על מצבו ההווה של העם, ורק מכיוון שהכיר בו בכנות היה מסוגל לפנות הלאה.
נראה לי שאצל שניהם, למרות המקרים הלכאורה-הפוכים, דווקא הריכוז בהווה הוא שעזר
להם להיות מדויקים לטובת העתיד.

כן, זיהיתם נכון; אני תמיד חוזרת על עצמי, ולכן אעשה זאת גם הפעם...
לפני כמה שנים התבוננתי בסיפור אדם וחווה והסקתי ממנו (ומחיי, ומסביבתו) שנשים נוטות
לעשייה - doing, עתיד, תשומת לב למה שדרוש בחוץ - כשהמקום המיטיב לנו (ולעולם)
הוא דווקא הוויה. מאז התחלתי ממש 'לעבוד' בהוויה, וזו עבודת נפש שלא נגמרת - היא
נמשכת ומתרחבת ומעמיקה עוד ועוד, וברוך ה' מביאה לחיים טובים לאין ערוך. כעבור זמן
גיליתי שאמנם נטיית-היתר שלי היא לעשייה, והיא אכן לא מדויקת ומזיקה לי, אבל היא לא
מיותרת - הדחף האוטומטי העוצמתי הזה לעשייה הוא-הוא שהוביל אותי לכל עבודת ההוויה,
כי היא לי חוסר שקט מההווה ורצון חזק לתקן ולהגיע לעתיד טוב.

בצד הגברי, כך הבנתי, נמצא ההפך-המשלים: אצל גברים הנטייה היא להוויה - being,
הווה, תשומת לב למה שדרוש בפנים - כשהמקום המיטיב לעולם (ולהם) הוא דווקא עשייה.
אבל כמוני-כמוהו: כשבעלי ואני העמקנו בכך פעם, הוא הסביר לי שגם אצלו - הנטייה
המשמעותית להוויה, הגם שאינה מדויקת, יכולה להוביל בסופו של דבר לעשייה.

אצל רבן יוחנן ואצל נחשון רואים זאת בפועל - איך מבט מרוכז במקום ובזמן הנוכחיים,
בשילוב עם ידיעת השאיפה לעתיד, מובילים את עם ישראל קדימה.

נשיאת ההפכים עשייה-הוויה (כמו בכל תחום) היא הכוח המנצח שיוצר בסופו של תהליך
פרי מתוק. המתכון לחיים הוא דיוק מתמיד של האיזון בין שני הכוחות האלה. שנוכה (:

לתגובות: deahgi@gmail.com
להצטרפות להוזה פשוט - מפגשי התחברות
למהות האשה (בזום): 054-6580146

בחרתם חטוף להתפלל עליו; האם משפחתו יודעת שאתם איתה? אני מציעה לכתוב אישית
לקרובי החטוף. מאחים: בקשו ממני ובעז"ה אשלח לכם מס' טל': 054-6580146

ויקטור פרנקל ואהבת ה'

את הסיפור הזה לא שוכחים, מטלטל ברמות, סיפור לפנתיאון.

ויקטור פרנקל היה רופא ופסיכיאטר, שייסד תנועה שלמה בפסיכולוגיה וכתב ספר מוכר: 'האדם מחפש משמעות'. הוא חי באוסטריה עם ההורים שלו ואשתו. וכאן הסיפור מתחיל.

בתוך מלחמת העולם השנייה, לפני שארה"ב הצטרפה למלחמה, ויקטור פרנקל ניהל מחלקה במרכז הרפואי היהודי 'רוטשילד'. התפקיד הזה נתן לו הטבה, מתוקף תפקידו הוא יכול היה לשמור על ההורים הזקנים שלו. אם הוא לא היה בעל תפקיד משמעותי כל כך, ההורים שלו היו נלקחים מזמן למחנה ריכוז (אנחנו כבר בתוך השואה!). יום אחד הוא קיבל את אשרת ההגירה לארה"ב שהוא חיכה לה כבר איזה זמן, שהייתה יכולה לאפשר לו לעבור בשקט ובשלווה לאמריקה, ובכך לחסוך מעצמו את הסוף הצפוי של יהודי אירופה. באופן טראגי המציאות הייתה כזאת: אם הוא נוסע - שעון החול של ההורים שלו מתחיל להתרוקן בקצב מפיח, ומסתבר שתוך כמה שבועות הם יילקחו למחנה ריכוז. אם הוא לא נוסע - אי אפשר לדעת מה יישאר ממנו וממשפחתו.

מההחלטות שאתה מקווה לא להתקל בהן לעולם!

ההורים שלו כמובן, כמו הורים טובים, שמחו בשבילו מאוד וביקשו ממנו להגר, אבל ויקטור לא היה רגוע וניסה לקבל השראה שתעזור לו להחליט את הדבר הנכון.

הוא חזר הביתה ועל השולחן הייתה חתיכת אבן שיש. הוא שאל את אבא שלו מה האבן הזו, ואבא שלו ענה שזו חתיכת אבן מבית הכנסת שהנאצים שרפו. לשאלתו מה מיוחד באבן ענה אביו שזו אבן מלוחות הברית שהיו בבית הכנסת מעל ארון הקודש, והוא הוסיף והראה לויקטור אות עברית מוזהבת שהייתה חרוטה על השיש.

כנראה שבבית הכנסת היו לוחות שלא נכתבו בהם עשרת הדברות, אלא האותיות מא-י, כאשר כל אות רומזת על אחת הדברות. ואכן, אבא של ויקטור הוסיף, כבדרך אגב, שהאות הזו רומזת לאחת מעשרת הדיברות.

"איזו מהן? שאל ויקטור. "כבד את אביך ואת אמך".

באותו רגע ויקטור החליט לוותר על הנסיעה לאמריקה. הוא נשאר באוסטריה ועבר את אושוויץ ודכאו. אמנם הוא ניצל,

אך איבד את אשתו והוריו. ובכל זאת נראה שויקטור פרנקל לא חשב שהוא עשה טעות.

אהבה של ילד להורים היא מהדברים הנמצאים שיש. זו אהבה שבאופן תיאורטי, או במקרה של ויקטור פרנקל ועוד אנשים, גם באופן מעשי, יכולה להגיע עד מסירות נפש. אהבה כזו שמה במרכז משהו אחר שהוא לא אני, ומאפשרת לי לפעול באופן נקי מאינטרסים. ויקטור פרנקל בחר בהורים שלו, על אף הסיכון האישי הגדול שהוא לקח.

הזוהר הקדוש, כפי שהוא מצוטט בתניא, מתאר את האהבה של משה רבינו, הרועה הנאמן, לה' יתברך כך: "כברא דאשתדל בחר אביו ואימיה, דרחים לון יתיר מגרמיה ונפשיה ורוחיה כו" [נכמו בן שמשדל אחרי אביו ואמו, שאהב אותם יותר מעצמו ונפשו ורוחו וכו'] ובהמשך כתוב שם שהוא מוכן אפילו למות בשבילם.

הבנתם?

כשיהודי מרגיש שה' הוא החיים שלו הוא בעצם עדיין עסוק בעצמו, ואפילו אם הוא מוכן למסור את נפשו על קידוש ה' הוא עושה את זה כי הוא מבין שזה מה שבאמת נכון וטוב לנפש שלו.

אבל יש אהבה כזו, אהבה של משה רבינו, אהבה שאתה מניח את עצמך בצד ומפסיק להיות העניין. העניין עכשיו זה רק ה' יתברך. אם אתה שם אתה לא רק מוכן למות על קידוש ה', אתה חי כל הזמן על קידוש ה'.

אם זו המדרגה של משה סימן שזה לא קשור אליי.

טעות!!

לכל אחד מאיתנו יש נקודה קטנה של משה רבינו שמאפשרת לנו להיות שם, גם אם לא באופן מלא אז באופן חלקי, ולכל הפחות להכיר את המקום הזה ולתת לו לקבוע את דפוסי ההתנהגות שלי. אם אני לומד יותר ומתפלל יותר, או לומד יותר טוב ומתפלל יותר טוב, כי אני מודע לאהבה המיוחדת הזו שיש לי במתנה משה רבינו, גם זה משהו מיוחד.

צריך להתחיל לדבר לעצמנו את האהבה הזו, לחשוב עליה, ולהשתדל להיות שם כמה שאנחנו יכולים. לאהוב את ה' כמו אבא. אבל באמת!

המרד הקדוש

איתי אסמן

וכמובן, יש שם תלונה של תלמיד שטוען מה קורה למי שמסרב להניח תפילין "חוטפים הטורדות וקללות מצד אלה שמפעילים את הדוכנים. המורים לא מתערבים. בית הספר הפך למקום מאיים. למה אני צריך להרגיש שאני לא בסדר אם אני לא מניח תפילין?" כאן צריך לזהות את המניפולציה הפרוגרסיבית. כדי להחליף את המרחב הציבורי למקום חסר זהות, השמאל תמיד משתמש בטענות של מיעוטים מדוכאים, תוך שימוש בשיח של רגשות אנשים שנפגעים. לשיטתם, בגלל שיש פגיעה ברגשות אז אסור להגיד 'אבא ואמא', כי יש אנשים שיש להם אבא ואבא, ואסור להגיד שמירת שבת כי יש אנשים שלא שומרים שבת, ואסור להציע להניח תפילין בבית הספר, כי יש אנשים שלא מניחים תפילין. דתיים נאיביים שלא מבינים את המניפולציה הזו שלקוחה מבית מדרשו של קרל מרקס, נופלים בפח הזה ומשתפים פעולה. כמובן שלא תשמעו טענות כאלו נגד התוכן החילוני-פרוגרסיבי שמונגש בבתי הספר הממלכתיים- זה בגדר חופש הביטוי והפלורליזם.

הדתה או גאולה?

אך מה שמעניין בכל התופעה הזו היא לא הצביעות של השמאל ועיתון 'הארץ', אלא המרד הקדוש שמתחולל כאן במדינת ישראל, העיתון הזה רק שיקף את מה שהוא מזהה כהדתה, כאשר לאמיתו של דבר מדובר בשלב מתקדם בגאולה. במשך שנים התרגלנו להסתכל על הקץ המגולה, שארץ ישראל נותנת את פירותיה בעין יפה לקיבוץ הגלויות הענק, שזוהי התגשמות חזון הנביאים ללא ספק, אך הנביאים מתנבאים שאחרי הגאולה הגשמית תהיה התקדמות לשלב הגאולה הרוחנית, וזהו השלב שאנחנו נמצאים עכשיו בגאולה, המציאות שעם ישראל צמא לדבר ה' ושהקב"ה מפיה רוח בעצמות היבשות, וזה המחזה שאנו רואים מול עינינו, זוהי הישועה הזרוחה. האידאלים שהדור החדש מבקש אלו אידאליים של קודש. הנוער מורד בבורות ובחינוך החילוני, הוא רוצה זהות יהודית. מי שלא רואה את זה הוא מנותק מעם ישראל ושלב הגאולה שהקב"ה עושה. מי שמחובר לתופעה הזו יודע לתת מענה, יודע להציע ליהודים להניח תפילין ולשים יציצית, מלמד הלכות ברכות והלכות שבת ומארגן חברותות ללימוד תורה. עלינו לראות עין בעין בשוב ה' ציון, להיות מחוברים למעשה האלוקי ולפעול עם אל. שנוכח.

את תופעת ההתעוררות הרוחנית שנמצאת בעם ישראל קשה למצוא בכתבות בתקשורת, היא נמצאת בעיקר בעם שבשדות. ברמה האישית אני נחשף לעשרות סיפורים של אנשים שמתחזקים ומקבלים עליהם מצוות. את אנשי התקשורת זה לא מעניין כי תפיסת העולם של רובם היא לא דתית והם לא חושבים שזה מעניין את הציבור. אבל יש עיתון אחד שזה כן מעניין אותו- עיתון 'הארץ'. עיתון ה'ארץ' כידוע שייך לאליטת השמאל הרדיקלי. רוב הכתבות שמתפרסמות שם מתלוננות על התקדמות לאומית ורוחנית בעם ישראל, מה שהם מכנים: פאשיזם והדתה. מידי פעם כשרוצים להיות אופטימיים לגבי ההתקדמות הרוחנית של עם ישראל אפשר לקרוא את התחקירים המאיימים שלהם בנושא.

לאחרונה פורסמה שם כתבת תחקיר גדולה תחת הכותרת "חדרי תפילין, בבתי ספר ממלכתיים, בריכוזים חילוניים. כן, מה שאתם שומעים", געוואלד!, ובכותרת המשנה נכתב "המאבק על צביונם של בתי הספר הממלכתיים הולך ומקצין (ספוילר: החילונים מפסידים)". בתחקיר, שנכתב כמו תסריט של סרט אימה, מסופר על קריית חינוך דרור ובית ספר איזורי ממלכתי במועצה המקומית לב השרון שיש בהם דוכני תפילין, והתלמידים החילונים מתאספים סביבם ומניחים תפילין. קריית חינוך דרור נחשבת לאחד התיכונים הגדולים בישראל, ויש שם 2,700 תלמידים שמגיעים 18 מיישובים המרכיבים את המועצה האיזורית לב השרון. התחקירן מלין על כך ששתי עמדות תפילין הוכנו לתיכון (החילוני!) אחרי המלחמה והוצבו ליד אולם הספרייה ומול מזכירות חטיבת הביניים.

תלונה נוספת של התחקירן היא על כך שצוות בית הספר מאפשר לתלמידים לעשות זאת על דעתם האישית ולא מתערב (מה קרה לערכי הפלורליזם המקודשים אצל השמאל?). הכתבה כוללת עדויות של תלמידים שהתופעה מתגברת בשבועות האחרונים והרבה חילונים מניחים תפילין (אתם לא מזדעזעים מהעדויות הנוראות?) וכך נכתב שם "זה קורה בדרך כלל בהפסקות, תלמידים מתאספים מסביב לדוכן וקוראים לאחרים להניח תפילין. לפעמים הם אומרים שזאת צדקה ו'מה אכפת לך'. כמובן שכדי לעשות את הכתבה יותר עסיסית יש שם טענות שיש קללות נגד שמאלנים. זו דמגוגיה, מדובר בבני נוער, כנראה שיש שם עוד כמה קללות שלא קשורות לעניינים דתיים.

Asmanitai@gmail.com

להצטרפות לקבוצת ווטאספ של טיפ יומי לקירוב נא לשלוח הודעה ל-052-5665005

גם אתם יכולים להוסיף תורה! להצטרפות לצעירי ראש יהודי 054-839-3457

מכירים בעלות תשובה או בדרך? הפנו אותן למרשתת שושנת אביב בתל אביב. יעל 053-367-3434

לקראת הכנת ספר הגיע הזמן 10! דרושה תרומה להנצחה/להצלחה לתרומה: 052-5665005

בשעה טובה יצאה לאור החוברת האור שבך 101 טיפים לאהוב להאמין ולקרבו! הזמינו עכשיו חוברות להפצה עם משלוח עד הבית! 50 חוברות רק 100 שח! | משלוח 40 ש"ח להזמנות: 052-5665005 או בקישור

הרב דני לביא

ראש מכון עולמות ור"מ בישיבה הגבוהה באלון מורה

עוד יותר טוב? בין אשליה למציאות

תומס קהיל בספרו 'מתת היהודים' כותב שרוב המושגים החיוביים של המין האנושי, מקורם ביהדות. בתוכם הוא מונה: "אדם, ייעוד, זמן, היסטוריה, עתיד, חופש, קדמה, רוח, אמונה, תקווה, צדק – הם מתת היהודים" (מתת היהודים עמ' 198).

למרות החלוקה היבשה בין דתיים לחילונים, הרוב בישראל מגדירים את עצמם כמאמינים. יחד עם זאת, לפני המלחמה מדינת ישראל הייתה קרועה בשאלה על זהותה היהודית במרחב הציבורי. הפחד הגיע לשיאו עם האיסור על קיום אירועים בהפרדה בתל אביב, כולל תפילות יום הכיפורים המסורתיות.

המלחמה יצרה מהפך וזירזה את תהליך ההתקרבות למסורת. כ-28% העידו שאמונתם התחזקה בעקבות המלחמה. מגמות אלה חזקות במיוחד אצל הצעירים, שכבר לפני כמה שנים 'מדד הדת והמדינה' שהתפרסם ב-yenet, סיכם בקצרה: "ההורים חילונים, הילדים מסורתיים". לכן לא מפתיע לגלות את הנתון המדהים שבפילוח האוכלוסייה הצעירה, ישראל נמצאת במקום השני (!) במדד האושר העולמי.

כפי שראינו, החיבור לזהות היהודית מוליד מתוכו באופן טבעי גם חיבור לאופטימיות ותקווה, ולכן ישיר "עוד יותר טוב" זכה להצלחה אדירה כל כך והפך להמנון לאומי, כיוון שהוא מחובר לתשתית עמוקה בזהות הישראלית, שצפה על פני השטח בעקבות המלחמה.

אשליה נאיבית?

ובכל זאת אחרי הכל, לטעון שיהיה לי עוד יותר טוב בעולם מורכב בו אנחנו חווים אכזבות רבות גם במישור הלאומי וגם במישור האישי, זה נשמע מנותק מהמציאות. מבט זה עשוי לרדד את המבט האמוני ולהפוך את אלוקים לכספומט של אושר, וממילא להוביל למשבר כאשר הדברים לא מצליחים כפי שקיוונו.

אך כשנתבונן בהיסטוריה הישראלית ובמציאות ימינו, נראה שהחשש הזה כמעט ולא קיים, ושאיף אחד לא באמת סבור שיהכל לטובה משמעותו שהכל טוב כבר כעת ללא קשיים ואתגרים משמעותיים.

נחום איש גמזו, שטבע את הביטוי "גם זו לטובה", היה מלומד בייסורים קשים ביותר; רבי עקיבא שאמר "כל מה שהקב"ה עושה,

לטעון שיהיה לי עוד יותר טוב בעולם מורכב בו אנחנו חווים אכזבות רבות גם במישור הלאומי וגם במישור האישי, זה נשמע מנותק מהמציאות. מבט זה עשוי לרדד את המבט האמוני ולהפוך את אלוקים לכספומט של אושר, וממילא להוביל למשבר כאשר הדברים לא מצליחים כפי שקיוונו

הואיל ותחושת המשמעות היא חלק בלתי נפרד מתפיסת עולם אמונית.

מדד האמונה הישראלי

הקשר בין אמונה לאופטימיות, בולט במיוחד כתפיסת היהדות: הביטוי הנפוץ "הכל לטובה" מושרש במסורת ישראל (לדוגמה בדברי רבי עקיבא בברכות ס ע"ב), וכך גם האמונה שהעולם צועד לגאולה ובסוף המשיח יגיע והטוב ינצח את הרוע (אחד מ-13 עיקרי האמונה).

הפולמוס סביב השיר שכבש את ישראל, מפספס את המגמות המדהימות עליהן הוא מעיד. ממדד האושר העולמי, דרך סקרי האמונה בעקבות המלחמה, ועד עלייתו של ערוץ 14. מוזמנים לסיור בחדר הלידה הלאומי של ישראל

השיר "תמיד אוהב אותי", המכונה גם "עוד יותר טוב" כבש את ישראל בסערה. הוא מתגלגל על הלשון, ומקפיץ צעירים, מבוגרים, ואפילו ילדים קטנטנים. היו שביקרו אותו על מסרים שטחיים, שיוצרים תפיסה אמונית אינפנטילית ושגויה. לעניות דעתי הביקורת על הפרטים, גם אם יש בה אמת, מפספסת את הסיפור הגדול של הצלחת השיר.

מדד האושר העולמי

אחת התופעות המרתקות היא מיקומה של מדינת ישראל במדד האושר העולמי. ישראל נמצאת במקום גבוה על אף הבעיות הרבות איתן היא מתמודדת. היינו מצפים שהטבח הקשה והמוזעזע שחווינו, ומלחמה קיומית שפרצה בכמה חזיתות, יובילו להתרסקות במדד האושר של מדינת ישראל. למרות שבאופן מידי חלה פגיעה, בכל זאת ישראל מוקמה בדו"ח שהתפרסם השנה במקום החמישי בין כל מדינות העולם. איך הפלא הזה קורה?

חוקרים מובילים בתחום הפסיכולוגיה החיובית מצביעים על כך שהגורם המרכזי לאושר הוא לא הרווחה הגשמית, אלא תחושת המשמעות (ד"ר טל בן שחר, 'באושר ובאשר'). ממילא לא מפליא שמחקרים רבים מלמדים שבאופן סטטיסטי אנשים מאמינים, מאושרים יותר מאנשים שאינם מאמינים,

קצר ואיכותי

קיצרנו את הלימודים ושמרנו על האיכות

3 תואר ראשון ב-3 שנים בלבד!

יום פתוח
ביום ראשון
א' ניסן 30.3

תואר ראשון ושני ב-4 שנים

בריכה בקמפוס מלגת לימודים מעונות חנינם שנה א'

שילוב מדרשה ארוחה ב-10 ש"ח

לפרטים והרשמה:

053-8254356 02-6750724

רח' ברוך דובדבני 36, ירושלים
rishum-jer@michlalah.edu

לטובה הוא עושה" אמר זאת תוך כדי שהרומאים רדפו אחריו, ולכן אף אחד לא הסכים להכניסו לביתו והוא נאלץ לישון ביער; והרב שלום ארוש שחיבר את מילות השיר המדובר, חווה בעצמו בשנים האחרונות אירוע מוחי שמקשה עליו לדבר באופן ברור כבעבר. עם הנצח עבר מספיק ייסורים בהיסטוריה שלו מכדי לחשוש לאמונה שטחית שהכל יהיה טוב במשמעות החיצונית והפשוטה.

חדר הלידה מול המחלקה הסופנית

ויקטור פרנקל, מחבר הספר 'האדם מחפש משמעות', העיד על חשיבותה של האמונה והתקווה להישרדותו באושוויץ. הוא סיפר ששאירותו לעתיד והמשמעות שהן נסכו בו, אפשרו לו לשרוד מבחינה פיזית ולהתגבר על מחלת הטיפוס שתקפה אותו. לעומת זאת, הוא ראה כיצד אדם ששמע על אובדן קרוביו ותקוותו לראותם פגה, שקע וגווע.

גם כאשר החטופים מעידים שהאמונה עזרה להם להחזיק מעמד בשבי הנורא (כולל הכרת השיר 'עוד יותר טוב'), אין הכוונה שהם חשבו שמייד הם ישתחררו והכל ישתפר. יש כאן מבט עומק שמאפשר לשאת גם מורכבויות וקשיים. האמונה היא היכולת לא למדוד את הכל לפי הקריטריון של ההצלחה העכשווית ("עכשיו!"), והיא מאפשרת לרוץ למרחקים ארוכים.

תת אלוף במיל', אפי איתם, הציע חלוקה אחרת במקום ימין ושמאל, "חלוקה בין אופטימיסטים שמחים - אנשי חדר הלידה, לבין פסימיסטים מיואשים - אנשי המחלקה הסופנית". לדבריו, זהו סוד "החינויות של הציבור הדתי הלאומי, האופטימיות שלו, השמחה שלו ונכונות ההקרבה... לדעת שאתה נמצא בחדר לידה ולא במחלקה גריאתרית או סופנית, זו הבנה מהותית של הסיטואציה. בלידה - עם הדם, עם הכאבים, עם הצירים, באים חיים; במחלקה סופנית - לא משנה כמה תזריק חיים ותזרים תרופות, זה הולך לסוף..." (מתוך ריאיון אצל גדי טאוב).

ערוץ 14 וטבלאות הרייטינג

אכן, השיר "עוד יותר טוב" אינו מניפסט אמוני שלם שמציג את התמונה המלאה והמורכבת, אך הוא מהווה את תשובת המשקל לשיח תקשורתי מייאש שמוריד את הרוח, וזה סוד הצלחתו.

זו גם אחת הסיבות המרכזיות שערוץ 14 נוסק ברייטינג. ישראל מאמינים בני מאמינים, ולכן הם גם אופטימיים בני אופטימיים. הרוח האמונית הנוסכת תקווה ומצביעה על נקודות האור השונות, היא הרוח שמתאימה לאומתנו, ולכן יש נטישה הדרגתית של 'ערוצי התבלה' שמנוכרים לאמונה ומשדרים פסימיות, לטובת ערוץ 14 שרוח אחרת עמו.

עם האמונה רוצה רוח אופטימית של אמונה, גם ובעיקר תוך כדי הקשיים הגלויים. לא לחינם לאחרונה ציינו את ט"ו בשבט בזמן בו רוב העצים עדיין עירומים, אך השרף כבר מתחיל לעלות בהם - כלומר, אנו מזהים את סימני הצמיחה הראשוניים, מבינים את היפוך המגמה ושמחים בו. זה כוחה של אמונה שהיא מחזיקה אותנו גם ברגעים חשוכים: "ואמונתך בלילות".

לא רק שלא מדובר ב'אמונה עיוורת' המנותקת מהמציאות, אלא שזו האמונה הריאלית ביותר מתוך חיבור עמוק להיסטוריה של עם הנצח. חיבור לעבר בו ניצלנו תמיד, חיבור לעתיד - לגאולה שבוודאי תבוא, חיבור לאלוקים שתמיד משגיח עלינו, וגם את הקשיים והמשברים הוא מהפך לטובה. מה כמו הצהרת הנשיא טראמפ ושינוי השיח העולמי בעקבותיה, רגע לאחר עסקה גרועה שהשפילה את הכבוד הלאומי, מוכיח יותר את המושג: "ישועת ה' כהרף עין"?

לאור הדברים הנפלאים שכתבה אגם ברגר, שהתחזקה באמונתה במנהרות החושך, נאמר: בדרך אמונה בחרנו; בדרך אמונה ננצח; ובדרך האמונה יש לנו ביטחון גמור שמתוך כל הקשיים יהיה לנו עוד יותר טוב ועוד יותר טוב...

שלם וקח עוד היום אצלך בבית

מיחסי חשמל

הרשת הזולה והמשתלמת בישראל

התחייבות למחיר הזול ביותר!!

SAMSUNG

מסכי סמסונג ללא מע"מ

מסכים - Smart 4K

55"

UE55DU7100
במקום 2,348 ₪

1,990 ₪

50"

UE50DU7100
במקום 2,112 ₪

1,790 ₪

מסכים - QLED

75"

QE75Q60DA
במקום 6,077 ₪

5,150 ₪

65"

QE65Q60DA
במקום 4,071 ₪

3,450 ₪

55"

QE55Q60DA
במקום 3,481 ₪

2,950 ₪

50"

QE50Q60DA
במקום 2,820 ₪

2,390 ₪

98"

UE98DU9000
במקום 14,990 ₪

11,900 ₪

85"

UE85DU7100
במקום 6,590 ₪

5,490 ₪

75"

UE75DU7100
במקום 4,590 ₪

3,890 ₪

65"

UE65DU7100
במקום 3,174 ₪

2,690 ₪

מחשב נייד Asus

VivoBook GO 15
E1504GA-NJ099
Core i3
256GB 8GB RAM

1,399 ₪

מחשב נייד Lenovo

IdeaPad Slim 3
15IAH8 83ER004JIV
Core i5-12450H
256GB SSD 8GB RAM

1,749 ₪

מחשב נייד HP Laptop

15-fd0034nj / 9W848EA
Core i5-1334U
512GB SSD 16GB RAM
Windows 11

2,539 ₪

מחשב נייד Apple

Apple MacBook Air 13
MGN63HB/A M1 Chip
8-Core CPU
7-Core GPU
256GB SSD 8GB
Unified Memory

3,199 ₪

מחשב נייד עם מסך מגע Lenovo

Lenovo IdeaPad Flex 5
14IAU7 - 82R7009FI
Core i5-1235U
256GB SSD
8GB RAM
Windows 11

3,199 ₪

APPLE iPhone 16 128GB

מחיר לאחר טרייד אי

1,974 ₪

APPLE iPhone 16 Plus 128GB

מחיר לאחר טרייד אי

2,477 ₪

APPLE iPhone 16 Pro 256GB

מחיר לאחר טרייד אי

2,735 ₪

APPLE iPhone 16 Pro Max 256GB

מחיר לאחר טרייד אי

3,082 ₪

מחשב נייד גיימינג Asus

Asus TUF Gaming F15 FX507VU-LP180W
Core i7-13620H RTX 4050
1TB SSD 16GB RAM
Windows 11

5,625 ₪

SAMSUNG S25 128GB

מחיר לאחר טרייד אי

2,472 ₪

SAMSUNG S251PLUS 256GB

מחיר לאחר טרייד אי

2,497 ₪

SAMSUNG S251ULTRA 256GB

מחיר לאחר טרייד אי

3,130 ₪

קורקינט שיאומי Scooter 4 Lite

3 מהירויות נסיעה, שלדה ממוכת, מעגל למהירות עד 25 קמ"ש, מערכת בלמים כפולה E-ABS, גם לגלגל קדמי וגם אחורי, ישומון לשליטה מלאה

1,299 ₪

TCL 65" מסך

Google TV
4K UHD
SMART TV
P79B

2,490 ₪

מבצע טרייד אין בהחזרת מכשיר סלולרי ישן מסווג או אפל בלבד. התקנון וסך היכתי רשום בטבלה בסניפים ובאתר לפי דגם המכשיר ומצבו.

אלקטרה
מקרר 4 דלתות
דלתות נירוסטה
600 ליטר
10 שנות אחריות (1-9)
EL6610N
מקרר ענק
4,990 ₪

LG
מקרר מקפיא
תחתון נירוסטה
462 ליטר
GR-B479BF
4,590 ₪

SHARP
מקרר שארפ
4 דלתות
אינורטר
421 ליטר
SJ-8430-ID
10 שנות אחריות (1-9)
4,390 ₪

SAMSUNG
מקרר מקפיא
עליון גימור
נירוסטה סמסונג
420 ליטר
RT43CG6424B1
20 שנות אחריות על המנוע
2,880 ₪

אלקטרה
מקרר מקפיא
תחתון אלקטרה
323 ליטר
10 שנות אחריות (1-9)
EL46WR
2,190 ₪

BOSCH
מכונת כביסה
פתח קדמי
1-8 ק"ג
בוש
3 שנות אחריות (1-2)
WGE03201PL
1200 סל"ד
8 ק"ג
2,380 ₪

SAMSUNG
מכונת כביסה
פתח חזית
1-7 ק"ג
סטסונג
20 שנות אחריות על המנוע
WW7ST4043CE
7 ק"ג
1,890 ₪

Whirlpool
מכונת כביסה
פתח עליון
ווילפול
5 שנות אחריות (1-4)
TDLR 55020L
1,490 ₪

SAMSUNG
מקרר דלת ליד
SBS דלת
עם קיוסק
647 ליטר
RS68DG5453S9
20 שנות אחריות על המנוע
6,990 ₪

Haier
מקרר האיר
4 דלתות
גימור שחור סלעי
505 ליטר
10 שנות אחריות (1-9)
HRF-5800BS
קיוסק כולל
5,990 ₪

SIEMENS
מדיח כלים
אינטגרלי
12 מערכות
כלים בוש
אינטגרלי מלא
SN615X07AF
3 שנות אחריות (1-2)
2,890 ₪

BOSCH
מיבש כביסה
פתח קדמי
1-8 ק"ג
בוש
קונדנסור
WTN83203
8 ק"ג
2,550 ₪

AEG
תנור
אפיה בנוי
נירוסטה
תוצרת גרמניה
BEE233115M
1,990 ₪

Fauser
כיריים גז
זכוכית
קריסטלית
סאטור
SHG6002B
זכוכית
999 ₪

NINJA
נינג'ה
גריל
חשמלי
EG203
949 ₪

DAVO PRO
מיקסר עוצמתי מנוע: 1800w
גודל קערה: 8 ליטר
11 דרגות מהירות ייעודיות
מסך טאצ' לד דיגיטלי
קערה נוספת + מטחנת בשר
מתנה
DSM5765
3,890 ₪

KRUPS
מכונת קפה
אוטומטית
עם מטחנת
קפה
EA815070
1,990 ₪

DeLonghi
מכונת קפה
אספרסו
אוטומטית
ECAM12.121.B
Magnifica
1,880 ₪

NESPRESSO קפה
Nespresso Vertuo Pop
מתנה
מקפיא
חלב
20+ קפסולות
449 ₪

UWANT
שואב אבק שוטף רובוטי
מהפכני וחכם - U300
שואב אבק
אלחוטי V100
4,490 ₪

DREAME
שואב אבק
ומקורף רובוטי
Dreame X40
Ultra
4,790 ₪

tineco
שואב ושוטף
רצפות אלחוטי
חכם
Floor One S5
2,590 ₪

bissell
שואב שוטף
יבש/רטוב
לספות ושטיחים
Multiclean
Spot & Stain 47202
599 ₪

NUTRI NINJA
מעבד מזון
נוטרי שייקר
חכם מקצועי
NINJA 1-3 3
BL682
849 ₪

magimix
מעבד מזון
מג'ימיקס
CS3200CMSE
799 ₪

SONY
Sony PlayStation 5
Slim 1TB Digital
Edition
1,799 ₪

XBOX
קונסולה
Xbox
Series S
512GB
1,419 ₪

mi
שואב אבק
אלחוטי נטען
Xiaomi Vacuum
Cleaner G20 Lite
499 ₪

Tefal
מגהץ
קיסור
טפאל
SV6116
הפקה 2200
משאבת מים 5.3 בר
449 ₪

JBL
בידורית ניידת
PartyBox
Encore
Essential
IPX4
100W
1,289 ₪

BOSE
אוזניות קשת
אלחוטיות
Bose Quiet
Comfort SC
ANC
799 ₪

JBL
מקרר קול
Cinema SB-550
3.1Ch 250W
Dolby
788 ₪

PHILIPS
מכונת גילוח
חשמלית
לשימוש יבש
S1134/00
99 ₪

שעות פתיחה: בימים א'-ה': 09:30-22:00 שישי וערב חג: 09:00-15:00 מוצאי שבת וחג: חצי שעה מצאת השבת עד 22:30

5018*
PAYNGO.CO.IL

בתוקף עד-25.2.25 או עד גמר המלאי, המוקדם מביניהם | ט.ל.ח. | מינימום מלאי 10 יחידות, בכפוף לתקנון המופיע בחנויות | התחייבות למחיר הזול ביותר כנגד כל הצעת מחיר רשמית על אותו הדגם ובאותם תנאים | התמונות להמחשה בלבד

אחים בלי נשקה

נער דוס ירושלמי מטייל בין מנזרים וספרי בודהיזם, עד שהוא מוצא את האוצר מתחת לתנור בבת עין < בינתיים, החברותא שלו הקיבוצניק עושה את דרכו ללימודי משחק באיטליה, שם מוצבת מולו מראה שמחזירה אותו הביתה < תיאטרון 'נקודה טובה' שהקימו עמיחי חזן ועמרי ורטש התחיל את דרכו עם תחפושות מאולתרות תחת עץ התות של קבר יוסף, ועשה דרך אמנותית ארוכה עד שהעלה הצגה פוליטית נושכת שנכתבה בעקבות הרפורמה המשפטית < ואז פרצה המלחמה שהביאה איתה גם טוויסט בעלילה

יעל בנימין

ה

שחקן והיוצר עמיחי חזן (48), נשוי ואב לילדים, תושב כוכב השחר, עבר מסע ארוך עד שהגיע למקום שבו הוא נמצא היום. "גדלתי בירושלים בבית דתי לאומי, בית באמת מקסים" הוא אומר בהערכה, "אבל היה חסר לי עומק, משהו רוחני, רציתי יותר. חיפשתי חיבור עמוק לנשמה ולא מצאתי אותו ביהדות, כמו שהכרתי אותה אז. בסביבות גיל 17 קראתי ספר על הבודהיזם, וזה מאוד קסם לי. חוויתי בו כניסה חזקה למקום מאוד רוחני, להתחברות פנימה והתנתקות מהחורן. היה שם משהו מאוד טוטאלי, שבדיוק התאים לי באותה תקופה והחלטתי שאני הולך על זה..."

בצעד לא שגרתי ולא צפוי, הוא החליף את השבו"ש (שבוע ישיבה) המקובל בשלב הזה של החיים, בשבו"מ - שבוע מנזר, להבדיל. "הלכתי עם עוד חבר למנזר בעמק המצלבה, כדי לבדוק את המקום. עברנו שם ליד הכנסייה והרחתי ריח שאז לא ידעתי להגדיר אותו, אבל היום אני מבין שזה היה פשוט סוג של טומאה. לא מצאנו שם אנשים שמחים", הוא מסכם בקצרה את הביקור והתובנות שעלו בו בשעתו, "אבל עדיין היה לי חלום למצוא משהו שבאמת ימלא אותי. קראתי הרבה חומר על טיבט ועל מנזרים. וכששאלו אותי איפה אני רוצה להיות בצבא, אמרתי שאני רוצה בכלל ללכת למנזר זן בודהיסטי".

עמיחי לא הסתפק בזה. "שיניתי את השם שלי ללוטוס. לוטוס זה צמח שגדל בתוך המים ואז פורץ החוצה ופורח באור. מבחינתי זה סימל את היציאה, וזה מה שחלמתי אז. לא התחברתי לשם עמיחי, כי מה זה עם ישראל חי? זה נורא מצומצם לדבר רק על עם אחד. אני רציתי להיות אוניברסלי, לא שייך לעם מסוים..." אבל הקבי"ה לא עזב גם את לוטוס, ובהשגחה פרטית המהלך השירות הצבאי הוא הכיר את אילן ודבורה נוב מבת עין, והיה מגיע אליהם לשבתות מרי פעם גם בתקופה שלא שמר מצוות. "הרגשתי שיש שם משהו", הוא תיאר את החוויה שהייתה אז עמומה יחסית. לימים, ה'משהו' הזה הפך להרבה יותר נוכח ומשמעותי בחייו.

"מאמצע כיתה י"א עד תחילת הצבא לא הייתי דתי. כלומר, מאוד חיפשתי קשר רוחני. הייתי למשל הולך למדבר לשיר 'לכה דודי', ומצד שני, לכל הפרטים המעשיים של המצוות לא התחברתי". אבל אורות ללא כלים לא מחזיקים מעמד הרבה זמן, ותוך קצר עמיחי הרגיש שכל הרוחניות הזו כאילו נשטפה בגשם. "אחרי הצבא התחלתי להרגיש שמכל החוויות הרוחניות שחוויתי לא נשאר לי כלום. זה לא התקבע, כי שום דבר שם לא היה אמיתי. הבנתי שכל תרבות הבודהיזם מבוססת על ניתוק מהמציאות. הבודהיסט בורח מהחיים, לא מתחתן, לא עובד, חי באיזוה מנזר בהרים, כשכל הציפייה שלו זה להגיע לאיזו שהיא אהרה, שהמטרה שלה היא שהוא לא יחזור יותר בגלגול. זו המטרה הבודהיסטית העליונה. ולעומת זאת אנחנו היהודים" - מחדד עמיחי את השוני העצום - "לא באנו לפה בשביל לברוח, אלא כדי להשפיע על העולם הזה ולהרים אותו למעלה".

ירידה, כמו תמיד, היא לצורך עלייה, וכך דווקא מתוך התחושה החלולה הזו שחווה אז, החל להיסלל בפני עמיחי השביל למציאת דרכו. "הגעתי לערב התחזקות שאילן נוב ארגן בבת עין, היו שם דיבורים מרבי נחמן ומהרב קרליבך, דיבורים עם המון לב יהודי

ונשמה יהודית, ופתאום נפל לי אסימון ענק שזה שלי! שהמקום שלי זה החסידות, זה הלב היהודי. זה מה שחיפשתי כל השנים. ברגע אחד הבנתי שכל מה שאני מחפש פשוט נמצא פה אצלנו, והתחלתי תהליך של תשובה.

"היה שלב מסוים", הוא נזכר בסיפור קטן אבל חשוב, "בו פניתי להורים שלי ושאלתי אותם איך לא הכרתי את כל העושר הזה בבית. אחרי קצת מחשבה הבנתי שזו שאלה לא הוגנת מבחינתי, כי הם בנו את עצמם מאפס, במציאות לא פשוטה, שלא אפשרה להם אז לעלות לקומה הבאה. רק בשביל להבין את הרקע שלהם - ההורים של אבא שלי דיברו ערבית תוניסאית וההורים של אמא שלי דיברו הונגרית. הם היו עסוקים בהישרדות ובבניית המקום שלהם בארץ. לעומתם, אני כבר גדלתי לתוך מציאות שמאפשרת לי לבנות קומה נוספת".

הצגת בכורה תחת עץ התות

עם התובנות האלה הוא המשיך להסתובב ולחפש, רק הפעם במקומות מדויקים יותר, שכבר קירבו אותו בעוד צעד לעבר הגשמתם במציאות. "תמיד הייתי מספר סיפורים לילדים בשכונה והייתי מחובר לתחום התיאטרלי", הוא אומר בחיך. "אחרי הצבא הגעתי לגבעות של איתמר, שם פגשתי את עמרי ורטש, שגם הוא היה מחובר לתחום, והחלטנו להרים יחד הצגות לילדים ביישובי האזור.

"עמרי הוא סיפור אחר לגמרי ממני", מספר עמיחי מעט על חברו לשליחות. "הוא היה קיבוצניק מהשומר הצעיר שלא ידע כמעט כלום על יהדות, והלך ללמוד תיאטרון באיטליה עם קבוצה של אנשים מרחבי העולם. תוך כדי תהליך הלמידה הם נכנסו למקומות מאוד פנימיים ועמוקים, והמורה שלו לתיאטרון, שהיה אחד המאסטרים הנודעים בעולם, ג'רזי גרוטובסקי שמו, אמר לו: "אתה צריך ליצור תיאטרון שמתחבר למקום שלך כיהודי". עמרי ענה לו שהוא לא מכיר את היהדות, והמאסטר המשיך: "אתה

**יש מקום שהוא תקוע
באמנות שאין לה עומק,
לכן מביאים שם יותר
יותר מחזות מתוך
העולמות הדתיים.
כי כששברת את כל
החוקים, אז יש לך הכל
אבל אין לך כלום**

אלינו אחרי ההצגה בפנים מאירות ואמרו שנגענו להם בנשמה, וזה שימח אותנו מאוד ונתן לנו כוח להמשיך ולהשפיע את הטוב הזה”.

מנקודה טובה לרפורמה המשפטית

”כשהתחלנו, עמרי בדיוק למד את תורה רפ”ב בליקוטי מוהר”ן, שמדברת על מציאת נקודה טובה בכל יהודי, כולל בעצמנו. אז החלטנו שזה מה שאנחנו רוצים לעשות כתיאטרון – להבליט ולעורר את הנקודה הטובה, שאנשים יצאו וירגישו איך היא מאירה בהם”. מכאן בא גם שמו של התיאטרון, כמובן.

התיאטרון שהוקם על ידי שני בעלי תשובה המשיך זמן רב את מסעו על מי מנוחות, והביא מסרים של שמחה, אמונה ואופטימיות מתוך לב פתוח ואהבת ישראל. כך, עד שהגיעה תפנית מפתיעה בעלילה: הרפורמה המשפטית עולה על הפרק, ההפגנות נגדה עולות על סדר היום, והתיאטרון הלבבי מחליט להכניס את הראש לתוך נושא פוליטי שנוי במחלוקת, שכנראה פחות קשור לעולמות של אהבה וקירוב.

מה הביא אתכם להיכנס לנושא הזה, למרות שהוא עלול להתנגש במטרה המקורית שלכם?

”בזמן הרפורמה המשפטית”, עמיחי מסביר את המהלך, ”הרגשתי שאני לא יכול לעמוד מנגד. אני בן אדם שהדברים האלה צועקים בו מאוד חזק. הוצאתי אז שיר ראפ שנקרא ”קחו מכאן את הדיקטטורה” והיה חשוב לי גם לעשות הצגה על הנושא. עמרי מאוד לא רצה שהתיאטרון יגע במקום פוליטי. הוא הרבה יותר טיפוס של בניית גשרים והדגשת המשותף. גם לי חשוב מאוד לבנות את הגשר”, הוא מדגיש, ”אבל חשוב לי גם שכן יהיה תיאטרון ימני, שיש לו מה לומר, והוא גם לא מפחד לומר אותו.”

”אמרתי לעמרי שאני לא רוצה שההצגה תהיה כבדה וצינית אלא מצחיקה ומונגשת, ושנסה להביא בה גם את הצד השני. כתיבת ההצגה הזו הייתה מבחינתי מסע שעברתי ביחד עם הבמאי והיוצר המוכשר אושרי מימון, אדם מלא בעומק ותרבות יהודית שעזר לי בכתיבה ובכימוי. אחרי הרבה עבודה וליטושים בלתי פוסקים, נולדה לנו הצגה בשם 'שפוט השופטים' שלא מפתדת לומר את שלה, אבל לכל אורכה נשמעים בה שני קולות. נדהמנו כל פעם מחדש איך ההצגה הזאת פשוט הגשימה את עצמה. סצנות מההצגה שכתבנו ויצרנו, פתאום הפכו למציאות”.

אחי, לא שופט אותך

אחרי אותו בוקר של חג שמחת תורה, כשהחיים של כולנו חטפו תפנית חדה וכואבת בעלילה, ההצגה 'שפוט השופטים' קיבלה תפנית נוספת, כולל שינוי השם. "אחרי שהעלינו אותה שש פעמים פרצה המלחמה, וכבר לא היה רלוונטי להעלות אותה כמו שהיא. בגרסה הראשונה הבאנו מסר מאוד חד וברור, ובתחילת המלחמה הרגשנו שזה לא השיח הנכון כרגע. במשך שנה שלמה לא העלינו אותה בכלל, עד שלפני כמה חודשים ראינו שההפגנות של ערב המלחמה חזרו, ומערכת המשפט המשיכה לדהור לקצוות מרוחקים. היה ברור לנו שצריך לעשות משהו, אבל מצד שני אנחנו עדיין במלחמה, והצורך באחדות חשוב מאי פעם. החלטנו להעלות שוב את ההצגה, אבל להכניס בה שינוי גדול. עידנו אותה מאוד וגם שינינו לה את השם ל'אחים'. חזרנו לבנות את הגשר", הוא

המורה של עמרי לתיאטרון, שהיה אחד המאסטרים הנודעים בעולם, ג'רזי גרוטובסקי, אמר לו: "אתה צריך ליצור תיאטרון שמתחבר למקום שלך כיהודי"

יודע שליהודים יש תנועה משלהם כשהם מתפללים?". עמרי המשיך לענות שהוא לא מכיר שום דבר מזה. המאסטר האיטלקי הציע לו ספר באנגלית, שהתגלה כלא פחות מסיפורי הבעל שם טוב. משם, כמו כל הסיפורים על לא יהודים ששמים לנו מראה מול הנשמה שלנו, נפתחו לו הבנות חדשות, ואחרי מסע פנימי הוא זכה לחזור בתשובה”.

קצת קשה לדמיין את זה, אבל את ההצגה הראשונה שלהם העלו בחצר הבלתי-נשכחת של קבר יוסף בשכם, לפני יותר מ-25

שנה. "היו אז הסעות קבועות לקבר יוסף מיישובי הסביבה, ובחצר הציון עמד עץ התות הגדול והזכור לטוב לכל באי ביתו של יוסף הצדיק מהתקופה ההיא, לפני שפורעים ערבים העלו באש את המתחם. תחת אותו עץ ענק ישבו עשרות ילדים וצפו בהצגת הבכורה שלנו", הוא נזכר בפרץ של נוסטלגיה.

"לקחנו בסך הכל מעט תלבושות ישנות וכמה בדים", הוא מתאר את רמת הפשטות והעממות שהיום אולי לא הייתה עוברת מסך בקלות, "אבל היה בזה המון נשמה ולב, ולכן מאוד מהר נפתחו לנו השערים. זה עבר מפה לאוזן, והתחילו להזמין אותנו גם תלמודי תורה וקהילות חרדיות וגם יישובים ובתי ספר. אחרי תקופה ארוכה בה עשינו הצגות ילדים, העלינו מחזמר חסידי מוזיקלי בפסטיבל עכו שנקרא 'טאטע', שברוך השם מאוד הצליח.

"המניע הפנימי להקמת התיאטרון היה, לפני הכל, פרץ מאוד חזק של הנפש", מספק עמיחי הצצה קטנה אל מאחורי הקלעים, תרתי משמע. "היה שם רצון להביא מסרים אמיתיים, פנימיים, מלאים בשמחה ואמונה, ומצד שני גם עם הרבה שובבות וצחוק. ההצגה הגדולה הראשונה שלנו הייתה על גדליה שהולך לחפש את אבן הברקת מהחושן. הוא מגיע לאפריקה, נכנס למערה של המלך והקופים זורקים עליו אגוזי קוקוס. זה שילוב של עולם דמיוני, קסום ופנטסטי עם מסר פנימי, נשמתי וחסידי. אנשים באו

בסופה דיון דינמי, ולעיתים אף סוער, בהשתתפות קהל הצופים. "ההצגה מציפה המון קונפליקטים שמלווים את הציבור בישראל בכלל, ואת הציבור הדתי לאומי בפרט. חשוב לנו לשמוע מה הקהל אומר ולאזיזה מקומות זה לוקח אותו. אנחנו מדייקים כל הזמן את ההצגה לפי התגובות של הקהל ולפי מה שקורה בארץ, ומנסים גם להיכנס לראש הקפלניסטי כדי להביא גם את הדמות של נעם בצורה הטובה ביותר. כל ההצגה היא קצת שונה מזו הקודמת", הוא מסכם. החלק הכי חשוב מבחינתו, וגם אולי הכי כיף, אלו התגובות המגוונות. "יש אנשים שמגיעים אלינו ממש באורות מזה שאפשר לעשות ההצגה שהיא גם טרגית, גם קומית, גם מוזיקלית, וגם משפחתית

אומר, "אבל הפעם עם יסודות הרבה יותר עמוקים". אם תגיעו להצגה תפגשו על הבמה את מנחם, הרב הצבאי הראשי, עם שני בניו שובאל ונעם. כל אחד מהבנים נמצא בצד אחר של המפה הפוליטית, והם עושים בירור ביניהם בתוך סיטואציה לא פשוטה שהם צריכים להתמודד איתה. האבא צריך לפרוש מהרבנות הצבאית כי הפרקליטות החליטה לפרק אותה, יחד עם עוד כמה יחידות שנצפו בהן יותר מדי הכנסות ספר תורה. שובאל, הבן הימני, חוזר מעזה ולא מוכן לקבל את המציאות הזו. הוא אומר שאם לא התעוררנו בפנינו ימית, לא באוסלו ולא בהתנתקות, אז צריך פעם אחת ולתמיד להתעורר ולהילחם באמת. הוא מרגיש שאין מוצא אחר, ומחליט להכריז על מדינת

תואר שני במכללה ירושלים

מובילים במספר הסטודנטים מבין כלל המכללות בארץ!

93% מסיימים את התואר השני
מיד בסיום תקופת הלימודים

מסלולים נפרדים
לנשים ולגברים

למידה היברידית
(רוב המפגשים בזום)

1+1
תואר ולימודי תעודה

יהודה. האבא שהוא 'ממלכתי' מהדור הישן לא רוצה להילחם נגד המערכת, ומצד שלישי, נעם, איש הפרקליטות ומפגין קבוע בקפלן, חושב בדיוק הפוך מאחיו, ומבחינתו אנשים כמוהו יחריבו את המדינה ויחזירו אותנו לימי הביניים.

ב ת ו ך
ה ס י ט ו א צ י ה
ה מ ו ר כ ב ת
והיקיצונית הזו,
צפות השאלות
הקיומיות: איך
אנחנו יכולים
לגשר על הפער?
האם אפשר בכלל
לגשר עליו? האם
יש עתיד ביחד?

"המטרה של ההצגה הזו היא לחדד מה קורה פה, מה הם משחקי הכוחות שאנחנו קוראים עליהם בעיתון ורואים במסדרונות הכנסת", מסביר עמיחי. "למנחם, שובאל ונעם אין פתרון ומוצא מהסיטואציה שהם נמצאים בה, כל אחד מנסה לפתור אותה בדרך שלו ולא מצליח. אנחנו רוצים לתת לאנשים מבט מתבונן כדי לקדם את הבירור הזה, להבין מי אנחנו ולאן אנחנו הולכים".

כדי שההצגה לא תישאר רק על הבמה, מתקיים

הוראת מחשבת ישראל ותושב"ע

לגברים - מסלול לרבני קהילות
לנשים - כלים בגישור, טיפוח רגשי

"לב
טוב"

ניהול וארגון מערכות חינוך

מיומנויות וסימולציות בניהול,
הובלת צוותים, עיצוב זהות ניהולית

"עין
טובה"

שנה אחת! 3 סמסטרים < יום בשבוע

מצטרפים לסמסטר ב' ומקבלים החזר שכר לימוד לזכאי משרד החינוך

הוראת מתמטיקה/ מדעים

דגשים טכנולוגיים - מעשיים
גישות מתקדמות

"הרואה
את
הנולד"

ייעוץ חינוכי

ייעוץ בית ספרי / פרטי / קהילתי
/ הדרכת הורים

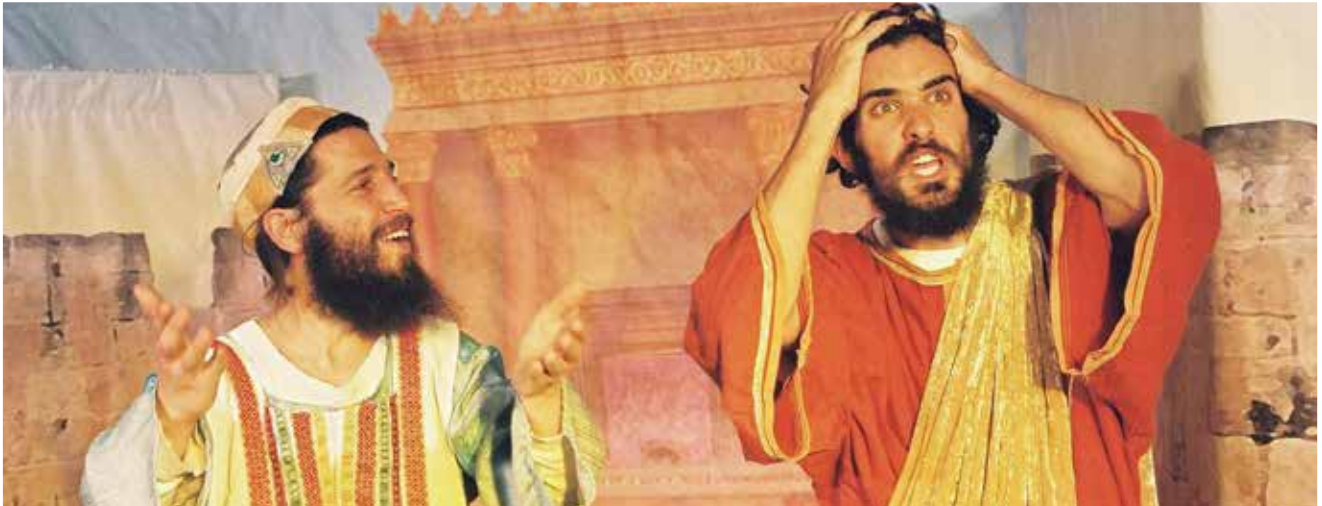
*לימודים עד פסח תשפ"ז

"חבר
טוב"

לפרטים על התואר השני: 02-6750715/736 | rishumsheni@michlalah.edu

מכללה ירושלים, רח' ברוך דובדבני 36, ירושלים

שיש להם קרובי משפחה שהם לא יכלו לדבר איתם בכלל על הנושאים האלה, וההצגה פתחה להם אפיקים חדשים וגרמה להם להבין שאפשר לפתח שיח גם בסיטואציות מאתגרות". עמיחי שואף להעלות את ההצגה אצל עוד קהלי יעד, ולהצליח להתניע שיח מאתגר ומחבר גם יחד.

אורות דירושלים בכלים דתל אביב

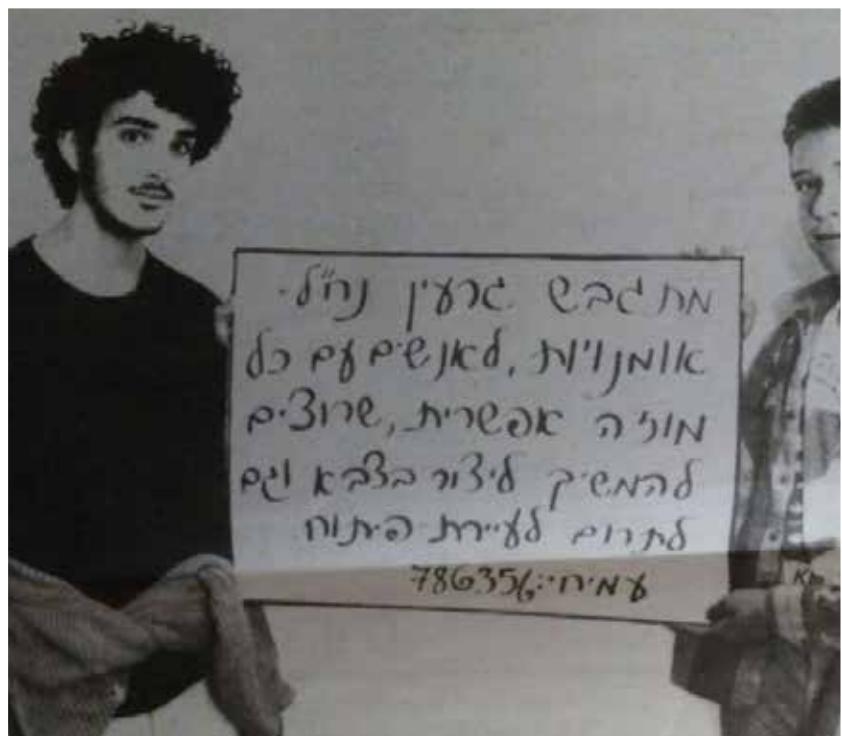
כמי שלמדה לפני אי אלו שנים קורס חובה באמנות, במקום שהיה פחות במחוזות הקדושה, לא ידעתי אז איך להגיב לדברי המנחה שאמרה כי האמנות קיימת בשמאל הרבה יותר חזק מבימין, כי אמנות ושמאל חברתי שייכים להומניזם. כשסיפרתי את האמירה של אותה מנחה לעמיחי, שאלתי אותו אם כאמן ימני, תושב יהודה ושומרון, הוא מרגיש שיש בבחירה המקצועית שלו ממד של נשיאת הפכים.

"אני לא רואה הבדל בין יהודה ושומרון לשאר אזורי הארץ, כי בסופו של דבר כולנו חיים באותה קלחת, כולנו חשופים לאותן החדשות. כל האמנים יוצרים מתוך התוהו וכוהו שאנחנו חיים בו. אבל אנחנו עם ישראל, אנחנו יוצרים תמיד, בכל מצב. אף פעם לא ליקננו יותר מדי דבש, ועדיין לא הפסקנו ליצור", הוא עונה בוודאות. לרגע השאלה ששאלתי נשמעת לי אפילו מצחיקה, כשאני חושבת על דוד המלך שהיה למוד מלחמות ונשא אמת בלתי מתפשרת, ועם זאת היה משורר מופלא שחצב מעמקי נשמתו מילים מופלאות, כשהוא מטייל בין רקיעים ותהומות, ושיצירותיו לא נס ליחן ולא ינוס לעולם.

"בבתי התיאטראות בתל אביב", הוא מסביר קצת את הרקע ואת המציאות שיכולה לאפשר לנו את מהפכת הקדושה המיוחלת, "אפשר לראות בקלות שכבר אין חידוש, כל הזמן חוזרים לאותם חומרים. יש איזו רוויה מסוימת ממה שהכירו עד היום. אני חושב שיש מקום שהוא תקוע באמנות שאין לה עומק, לכן מביאים שם יותר ויותר מחזות מתוך העולמות הדתיים. זה לא סתם", הוא מדייק. "מחפשים

אנשים שיתפו שיש להם קרובי משפחה שהם לא יכלו לדבר איתם על הנושאים האלה, וההצגה 'אחים' גרמה להם להבין שאפשר לפתח שיח גם בסיטואציות מאתגרות

שלא מפחדת לעסוק גם בפוליטיקה ובסוגיות נפיצות ועכשוויות. כשכתבנו את הסצנות, התייעצנו עם מחזאי שאמר לנו שיש פה שעטנו, ושלא ברור אם זו קומדיה, דרמה או סאטירה. ענינו לו שפשוט ככה אנחנו חווים את המציאות, כמשהו מאד דינמי ובלתי נתפס, שכל הזמן הופך למופרך יותר ומטורף יותר. "אנשים מאוד אוהבים את המקום שההצגה מובילה אותם אליו, אבל יש תגובות מכל גווני הקשת. יש כאלה שמבקרים אותנו על זה שאנחנו מתונים מדי, יש כאלה ששאלו למה אנחנו מחזירים אותם לשיח של המחלוקת, ויש כאלה שאמרו שזה בדיוק הנושא שעליו צריך לדבר. יש אפילו כאלה ששיתפו

עמיחי בתקופת החיפוש

מרגישים שזה פשוט פלא ומבינים שזאת ממש הגאולה. כתוב "עתידין בתי תיאטראות שילמדו בהם תורה". בקריאת הפשט אפשר להבין שהכוונה היא שיהיו חסרים מקומות ישיבה במרכז הרב או בפגוביץ, אז יביאו סטנדרים לאולם של הבימה וילמדו שם. אבל הכוונה העמוקה יותר היא שהעוצמה של התיאטרון תעצים את המסרים של עומק הנשמה, של עומק החיבור והרוח. הרב קוק אמר שאנחנו זקוקים ל'משורר התשובה', ומה שאנחנו מנסים ליצור זה את 'תיאטרון התשובה'." ■

לתגובות ולסיפורים שלכם: binyael@gmail.com

עולמות שבהם יש חוקים. כי כששברת את כל החוקים וכבר אין לך מסגרת לפרוץ אותה, אז כביכול יש לך הכל אבל אין לך כלום, בשלב מסוים זה נהיה משעמם.

"מול זה, אנחנו רוצים להביא את הנשמה לבמה, ויש לנו ברוך השם הרבה מה לתת. צריך להבין את הסיטואציה שקיימת כאן", הוא עושה לנו קצת סדר. "יש פה שני עולמות שמקבלים זה מזה, וגם הולכים ומתאזנים עם השנים. עולם אחד שיש לו המון כלים ופחות נשמה, ועולם אחד עם המון נשמה אבל עם חוסר יחסי בכלים. המקצועיות בתחומי האמנות מאוד התפתחה אצלנו בשנים האחרונות, אבל עדיין יש לאן להתקדם, וזו משימה אדירה ונפלאה".

ל ע מ י ח י
 ח ש ו ב ל פ נ ו ת
 ל מ י ש מ ר ג י ש י ש
 כ ת ו כ ס נ ב י ע ה ש ל
 י צ י ר ה ו כ י ש ר ו ון,
 ו מ פ צ י ר ב ה ס
 ל ה ש ת מ ש ב א ו ת ון
 מ ת נ ו ת ו ל ה ש פ י ע
 ב א מ צ ע ו ת ון ע ל
 ת י ק ו ון ה ע ו ל מ.
 ה ו א מ ז כ י ר א ת ה פ י ר ו ש
 ש ל ה פ ס ו ק "י פ ת
 א ל ק י מ ל י פ ת
 ו י ש כ ון ב א ה ל י
 ש מ" - ש ה ע נ ין ה ו א
 ש "י פ י פ י ו ת ו" ש ל
 י פ ת ת ש כ ון ב א ו ה ל י
 ש מ. כ ל ו מ ר, מ צ ד
 א ח ד ל ה ש ת מ ש
 ב י פ י פ י ו ת ו ש ל
 י פ ת, ב כ ל י מ ש ל
 ה א מ נ ו ת, ו ב ש א ר
 ה כ ל י מ ה ג ש מ י י מ
 ש ק י י מ י מ ב ע ו ל מ
 ה ז ה, ו ג מ ל ד ע ת
 א יך ל ה ש ת מ ש
 כ ה ס ב צ ו ר ה ט ו ב ה
 ב י ו ת ר, ו מ צ ד ש נ י
 ל ד ע ת א יך ל ק ח ת
 א ת ה ר ו ו ח ה ע צ ו מ ה
 ש ל ש מ, כ ל ו מ ר
 א ת ע ו מ ק ה נ ש מ ה
 ה א ד י ר ה ש מ ת ג ל ה
 ב ד ו ר ש ל נ ו, ו א ת
 כ ל ע ו ל מ ו ת ה ע ו מ ק
 ה ח ס י ד י, ה י ה ו ד י
 ו ה פ נ י מ י ש ה ו ל כ י מ
 ו מ ת ב ה ר י מ, ו ל ד ע ת
 ל ה כ נ י ס א ו ת מ
 ב כ ל י מ ה מ ק צ ו ע י י מ
 ש ל י פ ת, ל ע ש ו ת
 ד ב ר י מ ג ד ו ל י מ
 ו מ ק צ ו ע י י מ.

"בכל פעם שמצליחים להכניס את עולם הנשמה בכלים של העולם הזה, מגלים משהו חדש", הוא אומר לסיום. "כשזה קורה במרחב של אמנות הבמה,

בס"ד

מחברים
תורה בציון
 עושים טוב, מרבים תורה

בית המדרש "תורה בציון" בירושלים

פותח את שעריו

לאברכים חדשים!

סיוע
בשכר
דירה

לגוים בקרבת הישיבה

מלגה
נאה.

קהילה
פעילה
וחמה

קבוצות לימוד:

גמרא עיון | תוכנית הלכה | תוכנית הלכה בעיון

הישיבה ממוקמת בשכונת רמות בירושלים.

אם אתה רוצה לגדול בתורה ולהיות חלק מקהילה שמוסיפה תורה בשכונה מקומך איתנו.

לפרטים:

נועם 052-363-3246
נריה 058-760-3397

ט.ר. 580491462 כתובת: מעלות הכיסופים 5, ירושלים
 טל: 077-5020870 מייל: office@ytb.org.il

כששבני ההיכל

מתיישרים ליד השולחן...

מי שמחפש לנוח מהשגרה יכול להשאיר את הטלפון בבית ולצאת ליומיים במדבר, לא ככה?! • מיהו הצדיק ששינה את העולם בלי לכתוב שום דבר בעצמו? • סליחה, בעצם הוא השקיע וכתב פיוטים עמוקים לשבת, אבל לא לתפילות המרוממות אלא **דווקא לסעודות עם הדגים והבשר**. למה??

כדי לפצח את סודה של השבת ואת שורותיו של הפיוט "בני היכלא", לוחקה לאולפן של פודקאסט 'הללו' מבית 'צמאה' גלריה מגוונת של קולות: הרב זלמן גופין משפיע ישיבת כפר חב"ד, הרב יוסף קרסיק רבו של עמק חפר ומחבר צמד הספרים 'השבת בקבלה ובחסידות', ארבל זכריה מדרך סיורים ופטריוט צפתי, ובנימין וילהלם אמן ומנחה קבוצות • מוכנים? עולים לצפת

עריכה והגשה: שמוליק קפלן • ניהול והפקה: מנדי בלוי • כתיבה: יוחאי אלימלך רוה

בצפת, המוכר בשם 'ארבל המטייל'.
ארבל זכריה: ברוכים הבאים, אנחנו מול בית הכנסת של האר"י הקדוש. ישנו בית הכנסת האר"י הספרדי, בו האר"י היה מתפלל ולומד מדי יום, וסמוך לו שוכן בית הכנסת האר"י האשכנזי, בו האר"י היה מתפלל בחגים. מעניין ומיוחד שישנה תפילה אחת שהאר"י בכלל לא התפלל בבית כנסת, אלא בחוץ. כמובן, זו תפילת קבלת שבת. דמיינו את תלמידי האר"י הקדוש יורדים למטה, אל מקווה הטהרה של האר"י, וטובלים בו; טבילה מלשון ביטול – הם מתבטלים מהמציאות הקודמת ועולים למציאות עליונה יותר. אחר כך הם לובשים בגדי שבת לבנים ועולים לכאן. דמיינו שאנחנו עכשיו נכנסים איתם לפרדס של תפוחים ועוברים בין עציו, כשבאופק רואים את השמש מתחילה לרדת לכיוון הר מירון. תלמידי האר"י מתבוננים בשמש הצוללת, ופשוט מתחילים לשיר.

חזרנו, אם כן, לצפת, המאה ה-16, המרכז לתורת הקבלה בעולם היהודי דאז. רבי יצחק לוריא, האר"י הקדוש, מגיע לעיר, וסביבו

בשביל לדבר על פיוטי השבת של האר"י, אנחנו צריכים להצפין לעיר הקודש צפת.

תהיו רגע בשקט. אתם שומעים את השיר הזה מרחוק?

בְּנֵי הַיְכָלָא דְקָסִפִּין לְמַחְזִי זִיו דְזַעִיר אֲנָפִין.

יְהוֹן הָקָא בְּהַאי תַּבָּא דְבַה מְלָכָא בְּגִלּוּפִין.

צְבוּ לְחַדָּא בְּהַאי וְעַדָּא בְּגוּ עִירִין וְכָל גְּדַפִּין.

חַדוּ הַשְׁתָּא בְּהַאי שְׁעָתָא דְבֵיה רַעְוָא וְלִית זַעֲפִין.

(מילים: רבי יצחק לוריא, האר"י הקדוש. לחן: רבי שניאור זלמן מליאדי, בעל התניא)

צדקתם, אלו ארבע השורות הראשונות של הפיוט "בני היכלא", ובתרגום חופשי לעברית:

בני היכל הכוספים לחזות בזיו של זעיר אנפין / בואו לכאן, לשולחן הזה שבו המלך בגילופין / התחברו ל'אָחַד' בוועד הזה, בין מלאכים ובעלי כנפיים / שמחו בשעה הזו, בה יש רצון ואין כעס. אני מצטרף לסיור של ארבל זכריה, מדרך רוחני ממרכז 'אסנט'

מתכנסת חבורה מצומצמת של תלמידים. יחד הם עוסקים במה שהיום קרוי "קבלת האר"י". כפי הנראה, השבת תפסה מקום מרכזי בעולמם הרוחני, ואפשר לתאר אותה כרגע השיא של 'הסענה הצפתית'. האר"י וחבורתו היו פותחים את היום המקודש בשבוע בטקס קבלת שבת מיוחד ביותר.

ארבל: אכן, כפי שמלמדת תורת הקבלה, בשבת מתרחשת 'עליית העולמות', והאר"י חיבר זמירות ופיוטים המתארים את עליית העולמות הזו ואת האור הנעלה שמביאה השבת, לפי הדרגות בעולם הקבל למעשה, השפעתו העצומה של האר"י, יחד עם מקובלי צפת שלפניו ושלאחריו, על החיים היהודיים ניכרת עד היום. הם תיקנו את הסדר של קבלת שבת שמופיע בכל הסיפורים; את הפיוט "לכה דודי" חיבר אחד מן החבורה - רבי שלמה אלקבץ, הקבור ממש ליד האר"י בבית העלמין העתיק של צפת; וכמו כן, האר"י חיבר שלושה פיוטים לשבת - פיוט אחד לכל סעודה.

ארבל: לסעודת ליל השבת האר"י מחבר את הפיוט "אזמר בשבחין". כך, אחרי שעצונו מהשגרה השוטפת של השבוע, אנחנו מעלים את כל ימי החול. בהמשך, לסעודת בוקר השבת הוא מחבר את "אסדר לסעודתא", כי ביום השבת מתגלה אור מסוג אחר. אחרי שנחנו בליל שבת, הגיע הזמן להתענג על השבת - ולכן מכוון הפיוט "אסדר לסעודתא". ולסעודה שלישית, לרגעי הדמדומים של השבת, ממש לפני שהיא יוצאת, כשמתעורר הרצון להתעצם ולהתחבר איתה, האר"י כותב את "בני היכלא" - הפיוט בו אנחנו עוסקים כעת.

זהירות, נפילה אל החלל!

זה מעניין במיוחד, כי האר"י לא היה משורר או פייטן. באופן כללי, הוא בקושי כתב. המושג 'קבלת האר"י' מתייחס בעיקר לספרים שכתבו התלמידים שלו שנים לאחר מכן. מה הוא כן כתב? שלושה פיוטים לשבת. וגם הם לא נועדו - כמו שאולי היה מתבקש - לתפילות השבת, אלא לסעודות השבת.

תחשבו על זה: האר"י חורג ממנהגו ומחליט לכתוב פיוט דווקא בשביל הזמן הזה בו כולם יושבים לאכול דגים ובשר. למה? מה הוא רואה בסעודות האלה של השבת?

הרב יוסף קרסיק: בשביל להבין את זה, אנחנו צריכים לצלול לסוד של השבת. אפשר

אבל הוא ודאי לא הצד היחיד שלה. בתפילות השבת עם ישראל מכונה "עם מקדשי שביעי". בשום מקום לא מכנים אותנו, לדוגמה, 'עם מניחי תפילין', למרות שאנחנו מניחים תפילין מדי יום. למה? משום שהנחת התפילין היא מעשה מסוים, בזמן מסוים, באבר מסוים; זה לא מקיף אותנו לחלוטין. מה מיוחד, אם כן, בשבת?

יצא לי פעם לדבר עם חבר שעדיין לא שומר שבת. הוא אמר לי: "אני מבין שהמיוחד בשבת הוא המנוחה לגוף, ואני מתחבר לרציונל. אבל למה ככה? אני מדי פעם אורז תיק, משאיר את הנייד בבית ויורד ליומיים של ריטריט במדבר. למה אני צריך יום בשבוע שהוא מיוחד למנוחה, ועוד עם כל האיסורים וההגבלות?!". האמת היא שגם שומרי שבת יוצאים מדי פעם לחופשה באמצע השבוע, וזה כמובן לא בא על חשבון השבת. אז מה הסוד של השבת?

הרב קרסיק: באופן כללי, כל מצווה שיהודי עושה מביאה אורות מהעולמות העליונים אל העולמות התחתונים, מהשמיים אל הארץ. אבל בשבת קורה משהו אחר: אני, היהודי ששומר את השבת, כביכול עוזב את הארץ, את העולם הנמוך, ועולה למעלה, ל"מקור הברכה". כלומר, במילים פשוטות: המצוות נועדו לקדש את המציאות היומיומית שלנו. אבל השבת נוסעת בדיוק בכביש הנגדי. היא לא באה 'להמשיך' אור עליון למטה; היא באה לקחת את היהודי, לנתק אותו מהעולם, להעלות אותו למעלה, לעולם רוחני יותר.

הרב קרסיק: בדיוק. לכן מי שלא שומר שבת נקרא "מחלל שבת". למה מי שלא מניח תפילין? לא נקרא 'מחלל תפילין'? מה פירוש המילה "חילול"? חילול הוא מלשון חלל, ריקנות. כלומר: בשבת היהודי עוזב את הארץ ועולה למרומים, ומה נשאר בארץ? חלל ריק. הנייד, המצית, ה'מוקצה', ל"ט המלאכות האסורות בשבת. כאשר חלילה אדם מדליק אש בשבת, איפה נמצאת האש? למטה, בארץ. היא לא עלתה למטה למעלה, אלא נשארה למטה. אז כאשר יהודי מדליק חלילה אש במהלך השבת, אפילו אם הוא עושה זאת במשך דקה אחת, הוא צונח מהעולמות העליונים אל העולמות התחתונים, אל החלל הנחות ביותר.

זה גם מסביר למה השבת היא המצווה היחידה שמוגדרת כ"מתנה", כמו שכתוב בגמרא: "אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה, מתנה טובה יש לי בבית גוזי, ושבת שמה". זו

הקדוש ברוך הוא ממשוך להוות בשבת את העולם - אבל הפעם במצב של המחשבה שלו, באופן כזה שהאמת שלו מאירה בעולם, בלי צמצומים והסתרות

להסתכל על השבת כאמצעי טפל לכל השבוע. כלומר: כל השבוע אני עובד, מזיע, טורח - ובשבת אני נח מכל השבוע המתיש וצובר כוח כדי לצאת לעבודה בשבוע הבא...

באמת, בשביל הרבה אנשים, שבת היא קודם כל זמן למנוחת הגוף. כבר אמרו חז"ל: "באה שבת, באה מנוחה". כמו שהקדוש ברוך הוא נח כביכול ממלאכת הבריאה, גם אנחנו מקדישים יום כדי לנוח קצת מהשגרה. כמובן, הרעיון הזה הוא חלק חשוב מהשבת,

ומתאמץ ברמה הנפשית והרוחנית. נזכרתי בישיבה – ונזכרתי בו. חשבתי לעצמי: זה יהודי שכדאי לדבר איתו על סוד השבת. הוא גם כתב את סדרת הספרים 'ללמוד איך להתפלל', ובה שני כרכים על תפילות השבת ועל פיוטי האר"י. אני שמח שגם הוא מצטרף אלינו לשיחה.

לא קל להיות כלה

שלום הרב, כולנו מכירים את הפסוק "שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה ה' אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ, וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שָׁבַת וַיִּנְפְּשׁ". מה זה אומר, כביכול "ה' נח", "ה' עובד"?... הרי אנחנו מדברים על הקדוש ברוך הוא!

הרב זלמן גופיץ: בריאת העולם נקראת 'מלאכה' ו'עבודה' כלפי מעלה, משום שהיא כרוכה בצמצום גדול. הקדוש ברוך הוא צריך לרדת כביכול ממדרגתו האמיתית והאינסופית אל המציאות הנמוכה של הנבראים. את הירידה הזו מכנים כעמל ומלאכה של ה'.

אם כן, מה פירוש המנוחה של ה' שאין בריאה? הרי אנחנו מכירים את החידוש של החסידות שהקדוש ברוך הוא בורא את העולם בכל רגע ורגע, ובלי זה אין עולם!

הרב גופיץ: כאשר אומרים שהקדוש ברוך הוא שבת ממלאכת הבריאה, אין הכוונה שהוא הפסיק לברוא את העולם. אלא מה? שהוא עלה מהירידה שלו. הוא שבת מהמלאכה ומהגייעה שכרוכה בירידה ובצמצום, ועלה למדרגת ה'מחשבה', שזו הפנימיות שלו, האמת שלו. כלומר, הקדוש ברוך הוא ממשיך להוות בשבת את העולם – אבל הפעם במצב של המחשבה שלו, באופן כזה שהאמת שלו מאירה בעולם, בלי צמצומים והסתרות.

את כל הסוד הזה של השבת, שהיא בעצם עליית העולמות ועליית האדם, האר"י מספר לנו בשלושת הפיוטים שכתב לשבת. הפיוטים כתובים בארמית, והם בעצם משלים עם רמזים לסודות קבליים, ספירות עליונות, היכלות, דרגות וייחודים. כדי להבין אותם באמת צריך רקע רציני בקבלה, אבל בכל זאת ננסה לתרגם קצת מהנושאים שמזכירים בהם לשפה שלנו.

גם מי שלא בקיא בקבלה יכול לשים לב למוטיב מרכזי שחוזר בפיוטים – הדימוי של שבת לכלה בעת חתונתה. לדוגמה, בפיוט הראשון, "אזמר בשבחין", כתוב: "יְמִינָא וְשְׂמָאלָא וּבִינְיָהוּ פְלָה"; כך גם הפיוט השני, "אסדר לסעודתא", נחתם במילים "וְיִסַּב פְּתַּ וְזִגָּה דְהִתָּה פְרִישָׁא" [= וייקח את בת-זוגו שהייתה פרושה ממנו].

מוקדם, לומדים חסידות זמן רב, ומתחילים להתפלל – וכל אחד משקיע את כוחות הנפש שלו כדי להתחבר לקדוש ברוך הוא ולעבוד אותו יותר. מאוחר יותר, סעודת השבת שאחרי התפילה הופכת להתוועדות אחת גדולה. יושבים ביחד, מתוועדים, שרים, מתרוממים, מתעוררים – ופתאום שמים לב שהשבת יצאה... אני זוכר התוועדויות כאלה שנגמרו הרבה אחרי צאת השבת. ממש עוברים למקום אחר. השבת יוצאת – אבל בתוך הישיבה עוד נמצאים בעולמות העליונים.

אבל היום אנחנו בעולם אחר לגמרי... **בנימין:** כן, היום זו מציאות אחרת לגמרי, אבל עדיין מנסים, מדי פעם, לטעום מהאוירה של שבת בישיבה.

אבל אתה יודע מה קלטתי? שלא כולם עברו למציאות אחרת. לדוגמה, אני נזכר ב'משפיע' שלנו, הרב זלמן גופיץ. מדובר ביהודי שבמשך

בשבת מתרחשת 'עליית העולמות', והאר"י הקדוש חיבר זמירות ופיוטים המתארים את עליית העולמות הזו ואת האור הנעלה שמביאה השבת, לפי הדרגות בעולם הקבלה

רוב חייו הבוגרים לא הלך לישון בשבת אחר הצהריים. עד היום, השבת שלו היא עבודה רוחנית ממש.

בנימין: כן. לדעתי הרב גופיץ מתעורר בשבתות בשעה 5:00 בבוקר, בשעה 5:30 הוא מתחיל סדר לימוד של חסידות, אחר כך מגיע לישיבה, מתפלל במשך שעות ארוכות, ואחר כך מתוועד עם הבחורים. זה יהודי שעבורו השבת היא בטח לא יום מנוחה... להפך, הוא עובד הכי קשה בשבת, משקיע

לא כביכול עוד מצווה שדורשת מאיתנו לעשות כך וכך. להפך – ניתנת לנו במתנה הדומנות להתנתק מהחיים שלנו ולעלות למעלה.

הרב קריסיק: כל יהודי, בין אם הוא מבין את קדושתה של השבת ויודע את מצוותיה, איסוריה וחובותיה, ובין אם לא, ואפילו יהודי שנולד אי שם במדינה זרה ורחוקה ואינו מודע ליהדותו – כליל שבת, כאשר השמש של יום שישי שוקעת, הוא עולה למרומים ומקבל כוחות קדושה עוצמתיים!

עם זאת, ברור שיש הבדל בין יהודי שיודע מהי שבת ומכין את עצמו אליה במהלך השבוע, לבין מי שלא יודע בכלל מהי שבת; אבל אפילו בפסיקת ההלכה מייחסים חז"ל חשיבות גדולה לקדושה היתרה של השבת, ומעריכים כי "עם הארץ לא משקר בשבת", כמו שכתוב בירושלמי. זה לא אומר שעם הארץ איננו מסוגל לשקר בשבת, אלא שגם הטבע שלו, ככל יהודי, משתנה כתוצאה מהעלייה שמתרחשת בשבת; הוא אדם אחר. יהודי שלא מבין מהי שבת הוא כמו אדם שיש לו אוצרות והוא לא ער להם – הוא מפסיד את האוצרות הללו.

למי קראת יום מנוחה!?

אם כן, זו הייתה 'סצנת השבת' של המקובלים. הם, בשונה מאיתנו, נמצאים תמיד במצב נפשי שמכוון כלפי מעלה; ממילא, השבת, שכל מהותה היא עלייה, הייתה עבורם השיא – וגם הייתה נראית כך. ומה אנחנו? בנימין, תאר לי בבקשה את השבת שלך...

בנימין וילהלם: כל השבוע אתה עסוק, עם הנייד, עם הילדים, פרנסה... יש כל כך הרבה טרדות. השבת היא היום בשבוע שבו אתה פשוט מתנתק מהכל. אתה נמצא עם עצמך, עם האישה, עם הילדים – "באה שבת, באה מנוחה".

האמת היא שהזמנתי אותך לפרק הזה בגלל שאנחנו חברים עוד מתקופת לימודינו יחד בישיבת 'תומכי תמימים'. כשאני חושב על "בני היכלא", על האר"י והמקובלים, ועל הסצנה הזו של השבת בצפת – עולים לי בראש זיכרונות מהשבתות שחווינו בישיבה.

בנימין: וואו, אתה מחזיר אותי אחורה... שבת בישיבה זה "מעין עולם הבא". בעצם, האמת היא שכל השבוע בישיבה הוא כמו שבת אחת גדולה: אין טרדות פרנסה, לא צריך לנהל משפחה, אפשר להקדיש את כל האנרגיה ללימוד, לתפילה, לעניינים רוחניים. וממילא, כשמגיעה השבת, זה הזמן להתעלות הרבה יותר.

איך אתה זוכר את החוויה של שבת בישיבה? **בנימין:** עיקר השבת הוא בבוקר. קמים

התפוחים הקדושים. היא עולה למעלה, ובאמצעותה עולים כל העולמות. הדבר המדהים היא, שהעלייה המשמעותית ביותר בשבת לא מתרחשת בתפילות או בלימוד התורה, אלא דווקא בזמן הסעודות. כמו שהזכרנו, האר"י כתב את כל הפיוטים האלה לא כחלק מהתפילה, אלא כדי שיוזמרו אותם בסעודות שבת, בזמן הזה שבו אנשים פשוט יושבים ואוכלים...

יש שדות. השדה הוא הממוצע בין העיר למדבר; האנשים שחיים בעיר משתמשים בשדה כל הזמן עבור המחיה שלהם, והאנשים שבאים מהמדבר אל העיר עוברים קודם כל בשדה. בחסידות מוסבר ש"ישוב" אלה העולמות העליונים, היכן ש"האדם העליון" - הקדוש ברוך הוא - כביכול מתגורר. מקום מושבו של ה', היישוב, הוא עולם של קדושה. לעומתו, המדבר הוא המציאות המתנגדת לקדושה, ואילו השדה הוא באמצע. לכן המלכות נקראת "חקל תפוחין קדישין", שדה

הדימוי של שבת לכלה איננו חדש. הדוגמה המוכרת ביותר אליו נמצאת, כמובן, ב"לכה דודי": "לכה דודי לקראת כלה - פני שבת נקבלה." יש כאן השוואה מוחלטת של השבת לכלה. למה? משום שהשבת מכוונת כנגד ספירת המלכות - הספירה האחרונה בעשר הספירות שבביאורן עוסקת תורת הקבלה לרוב, ובקיצור נאמר שעשר הספירות הן עשר צורות שבהן הקדוש ברוך הוא מתגלה בעולם. לענייננו: המלכות נקראת בשם "כלה". שבת המלכה היא הכלה, והיא עולה לספירות הקדושות שמעליה. אם כן, כל הביאורים

בקבלה על השבת קשורים עם ספירת המלכות, איך שמהירידה שלה לתוך העולם היא עולה חזרה לאור אין-סוף ברוך הוא ומתייחדת שם עם הספירות העליונות. זהו העניין של "לכה דודי לקראת כלה". לכן המלכות נקראת "כלה": היא היחידה שמסוגלת להביא חיים חדשים לעולם, כביכול לברוא מציאות חדשה, וגם המלכות היא זו שמסוגלת להביא את האור האלוקי למציאות חדשה לגמרי - המציאות של העולם התחתון. ובשבת, כשספירת המלכות עולה למעלה, כשהיא לא עוסקת בהשפעה לנבראים, אלא מתייחדת עם המקור שלה, עם המשפיע, היא נמשלת לכניסת כלה לחופתה.

חשמל הקרן

עושים לכם מחיר

משונכנס אדר מרבים באפייה

אפיפות

מתנות משתלמות בקניית מיקסרים מובילים בחשמל הקרן!

רוצה מנה של אור?

המשפט הפותח של הפיוט "אזמר בשבחין" הוא "אזמר בשבחין, למעל גו פתחין, דבחקל תפוחין, דאנון קדישין" [= נזמר שבחים כדי להיכנס בפתחים של שדה התפוחים הקדושים]. למה הפיוט משתמש בדימוי של שדה?

הרב גופיץ: צריך להבין יש למעשה שלושה שטחים, בגשמיות וברוחניות: יישוב, שדה ומדבר. מדבר הוא מקום שקשה לחיות בו. החום גדול, והמים לא מצויים. העיר היא מקום יישוב שבו חיים אנשים, ומסביב לעיר

קונים

מיקסר בוש

מהדגמים המתקדמים: MUM6N11, MUM6N20A1, MUM6N21 הספק מנוע 800-1000 וואט, מתאים להפרשת חלה, בגוון גירוסטה/לבן/שחור

10 שנות אחריות על המנוע (בואו רשמי)

BOSCH

קונים

מיקסר קנווד מייג'ור

דגם KM-630 הספק מנוע 900 וואט נפח קערה 6.7 ליטר

10 שנות אחריות על המנוע (בואו רשמי)

KENWOOD

מקבלים

מעבד מזון משולב למיקסר בוש

דגם MUZ6MM3 1.6 ליטר עם מגוון סכינים ודיסקיות

בשווי 599₪

מקבלים

קערה גירוסטה נוספת

מכשיר פנטיק נשלף sol 1500W עם משטח טפלוון ותרומוסטט

בשווי 698₪

מוקד הזמנות ארצי: *2757 [WWW.KERENBY.CO.IL](http://www.kerenby.co.il) רשת מוצרי החשמל הזולה ביותר במגזר החרדי עפ"י סקר אומניבוס אסקר"א 2024

- מבית הקר בני ישיבה
- רבי טרפון 25
- רבי עילית
- נתיבות יוסף סמל 10 (קרית טרייד)
- חיפה ברכת משה 29
- אשדוד אלקעדר בן הורקנט 16
- בית שמש נחל ניצנים 8 (מתחת יש תמיד)
- ביתר עילית החווה מלובלין 35
- ירושלים מלכי ישראל 53 גאולה, חתיה בנג'וקים
- סניף ראשי ב"ב רבי עקיבא 29

החומות לרחוקה בכיכר טיבה, בכפר חתקום, המבצע בתוקפו עד י"ג באדר - 13.2.25

האר"י בפיוט השני: "אסדר לטעודתא, בצפרא דשבתא, ואזמין בה השתא, עתיקא קדישא" [= נסדר את סעודת בוקר השבת, ובה נזמין את העתיק הקדוש]. "עתיק", על פי הקבלה, זו דרגה גבוהה של תענוג – התענוג שיש לקדוש ברוך הוא מעצם היצירה.

אבל זה עדיין לא הסוף. יש גם שלב שלישי...

בנימין: נכון, אחרי שהאמן נח, ואחרי שהוא ראה את היצירה שלו, מגיע השלב שבו הוא מתענג מעצם מי שהוא. הוא כבר לא כל כך מסתכל על צד האמן שבו, על הכוחות שיש בו, על יכולת האמנות שלו עם הביטוי הנפשי שהיא מבטאת – הוא פשוט מתענג מעצם מי שהוא. כשאני מביא את הילדים לתהליך ביצירה, אני רוצה שהם יגיעו למקום כזה שהם יהיו בכיטחון עצמי, בהרגשה טובה עם עצמם, בלי שום קשר לפעולות החיצוניות שלהם ולמה שיגידו להם. זה אומנם מתחיל באמצעות פעולה חיצונית של אמנות שמבטאת את הנפש שלהם, אבל השלב העמוק יותר והחשוב ביותר הוא כשהם מגיעים לתענוג עצמי, להתענגות מעצם מי שהם. זה דבר עצום. מכאן הם רק יכולים להמשיך להתפתח, לפרוח ולהצליח בהרבה מעגלים נוספים.

בנמשל, דווקא לקראת סוף השבת מגיע רגע השיא. העלייה הכי גדולה מתרחשת כאשר מתנתקים מהבריאה ומהיצירה, ועולים לתענוג אלוקי שנמצא הרבה מעל הבריאה הגשמית שלנו; איזשהו חיבור גדול ואינסופי.

הרב קרסיק: בסעודה שלישית יהודי מגיע לשיא, לחיבור האמיתי לקדוש ברוך הוא, ועכשיו לא אכפת לו מעצמו. ולכן כעת אומרים, "קריבו לי, קחו חילי" – התקרבו אליי, כוחות הטומאה המזיקים, וראו את כוחי; "לבר נטלין, וְלֹא עֲאֲלִין, הַנִּי פְּלִיבִין, דְּחֻצְפִּין" – לחוץ יוצאים ולא נכנסים אותם הכלבים החצופים, כוחות הטומאה. זה הרגע הכי קדוש, השיא של השבת, שבו אנחנו מתחברים לקדוש ברוך הוא. עכשיו, בעת המנחה, כאשר יש בי השמחה הכי גדולה, אני מצליח לבטל את כל הקליפות וכוחות הטומאה מן העולם, ומגיע לשיא של הקדושה.

חלק גדול מהביאורים שניתנו כאן למילים הנסתרות של האר"י לקוחים מתוך ספריו של רבי שניאור זלמן מליאדי, אדמו"ר הזקן – מי שגם הביא לנו את הלחן של 'בני היכלא'. הוא עשה את זה כמו בשאר הניגונים שחיבר: בלי לכתוב תו אחד במחברת, בלי לשבת על פסנתר; הוא פשוט ישב והתחיל לשיר ניגון. אפשר לדמיין לרגע את אדמו"ר הזקן בסעודה שלישית, כשהוא מבין לעומק את המהות הפנימית של עליית העולמות ואת התענוג שיש לקדוש ברוך הוא ברגעים האלה. כך הוא יושב, ומתחיל לשיר.

חֲדוּ הַשְּׁתָּא בְּהַאי שַׁעְתָּא / דְּבִיהַ רַעְוָא וְלִית זַעְפִּין...

לעצמי. זה כשלעצמו תענוג גדול. הנמשל של התיאור הזה הוא ליל שבת. את הקידוש של הלילה אנחנו פותחים בפסוקים "וַיְכַלּוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל צְבָאָם. וַיְכַל אֱלֹקִים בְּיוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלֹאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה". סעודת הלילה עוסקת בתענוג של הקידוש ברוך הוא מעצם סיום היצירה, מה"ויכולו". לכן, הפיוט הראשון של האר"י, "אומר בשבחין", עוסק בדיוק בנקודה הזו – בסיום של כוחות המעשה של הקדוש ברוך הוא והעלייה שלהם חזרה למקורם.

מה קורה למחרת בבוקר?

בשבת היהודי עוזב את הארץ ועולה למרומים, ומה נשאר בארץ? חלל ריק. הנייד, המצית, ה'מוקצה', ל"ט המלאכות האסורות בשבת

בנימין: למחרת בבוקר אני קם ומסתכל על היצירה שיצרתי אתמול. נכון לעכשיו כבר שכחתי מכוחות הנפש שהשקעתי ביצירה. נחתי, התענגתי מעצם ההצלחה, ועכשיו אני נהנה מהיצירה עצמה. יש לי פניות נפשיות להסתכל על היצירה כמו שהיא ושוב ליהנות ממה שיצרתי, מהאמנות שעומדת לי מול העיניים. אני מתענג מעצם הידיעה: אני יצרתי את היצירה הזו. ילד שעובר את התהליך הזה מגיע לרמה עמוקה ביותר של מסוגלות וביטחון עצמי. כאן התענוג הוא לא מהמנוחה שלי ולא מעצם ההצלחה שלי במנותק ממה שיצרתי. זה תענוג מהתוצר, תענוג מהפרטים, מהאמנות – תענוג עמוק יותר.

הנמשל לשלב הזה הוא הבוקר של שבת. בקידוש של יום השבת אנחנו קוראים את הפסוק "וְיָקַדְתָּ לְשֶׁבֶת עֲנָג". זה כבר התענוג המהותי שיש בשבת; לא רק מה"ויכולו", מסיום המלאכה, אלא מהיצירה עצמה – העולם שנברא והגיע לשלמות. על כך מספר

הרב גופיין: אכן, עונג שבת הוא בעיקר בסעודות, כל העליות שיש בשבת מתבטאות בדרגות של עונג קדוש, עונג אלוקי.

הרב קרסיק: בזמן כניסת השבת, יחד עם עליית העולמות מתעלים כל המאכלים והמשקאות המשובחים של סעודות השבת. גם הם עולים למרומים ומגיעים לעולמות היצירה, הבריאה, האצילות – העולמות העליונים בהם היהודי מרחף בשבת. זאת כי כאשר הוא רק 'מסתובב' בעולמות העליונים, הוא לא מתחבר בפנימיות לתוכן האלוקי שלהם. על מנת להתחבר לכך בפנימיות לא מספיקה המחשבה, אלא נדרש שהתוכן ייהפך להיות חלק ממנו – ולכן מיועד המזון של שבת שמתעכל בתוכו ומביא לתוך דמו ובשרו אורות עליונים.

יש עונג יש עונג ויש עונג

הבנו, אם כן, באופן כללי שפיוט האר"י עוסקים בעליית העולמות בשבת. אבל יש לנו שלושה פיוטים – בלילה, בבוקר ואחר הצהריים, ומתברר שבאמת בעליות של השבת ישנן שלוש דרגות במקבילות לשלוש סעודות השבת.

בנימין, הבאתי אותך לכאן לא רק כדי להיזכר בשבתות בישיבה, אלא בעיקר בגלל שאתה אמן. בין השאר, אתה עורך סדנאות אמנות לילדים. אתה יודע, כשמסבירים בחסידות את שלושת סוגי העליות בשבת, משתמשים במשל של אמן שמתענג אחרי שהשלים את אחת מהיצירות שלו. ששת ימי הבריאה הם הזמן שבו האמן העליון – הקדוש ברוך הוא – יצר את היצירה, את העולם, והשבת היא הזמן שבו הוא מתענג עליה, ובעונג הזה יש שלושה שלבים. אני מבקש שבאמצעותך, ודרך התהליך שאתה עובר עם ילדים כשהם עצמם מסיימים לעשות איזו יצירה, ננסה להבין את ההבדלים שבין השלבים.

ספר לנו, מה קורה ברגע שאתה מסיים לעשות יצירה?

בנימין: אני מותש... ברגע הזה אני כמו מחזיר לעצמי את כל הכוחות שהכנסתי בתוך היצירה ומתכנס בתוכי, נושם את זה רגע. ברגע שסיימתי ליצור, לצייר, לעשות את יצירת האומנות שלי, יש לי תענוג.

כמוכן, התענוג הראשוני הוא מעצם העובדה שסיימתי ועכשיו אני יכול לנוח... גם כשאני עובד עם ילדים, אני נותן להם בסוף היצירה את הרגע של ההרגשה הזו: "נהנה, עשיתי את זה". הכוונה היא לתחושת מסוגלות. עוד לפני שמדברים על מה שיצרתי, על איך הוא נראה, לפני שמסתכלים עליו בכלל – סיימתי, יש לי ז'וי' ענק, יש לי תחושת ניצחון, עשיתי את זה. אני עכשיו כמו חוזר

הילדה שלי זועקת

איך המפגש עם הילדה שבתוכי יכול לתקן ולתת מענה למי שאני היום?

שאני יכולה לרדת לקרקע, למציאות ולהשאיר את מרים בת ה-10 על הענן לבד.

"מה היית רוצה להגיד למרים בת ה-10 שהשארית אותה על הענן לבד?" שאלתי

"אל תדאגי, אני יורדת למטה, מיישמת את הכוחות שלי ונחזור להפגש עוד מעט". אמרה

"אני פתאום מבינה מה קורה פה, כל פעם שאעלה לענן, זו נקודה שאני שוב אתחבר לילדה הפנימית שלי ואעניק לה את תחושת הנוכחות שכל כך הייתה חסרה לה בילדות.

כל פעם שאני ארד למטה, אני אקח את החיבור הזה ואיישם אותו במציאות עם הילדים שלי".

הוסיפה הארזה שפתאום חוותה "לפחות עד שארגיש צורך להתחבר אליה שוב" המשיכה

"מה זה הצורך הזה להתחבר?" שאלתי

"עד שמרים בת ה-10 תקרא לי שוב כשאחווה את אותה תחושת חוסר נוכחות שתציף אותי" ענתה

"אני חייבת לשתף אותך שכל התהליך הזה מעורר בי יכולת של נשיאת הפכים.

שאני יכולה לשאת חיבור וניתוק, רגשות נעימים עם רגשות קשים.

היכולת הזו לשאת את שניהם מאפשרת לי תחושה של שלמות

"מתוך התחושה הזו, קחי את עצמך למסע קצר בחיים, איך את רואה את העתיד? לאן הדמיון לוקח אותך?" שאלתי

"אני כבר לא מתנתקת כל פעם שאני חווה איזה תחושה של ניכור וחוסר יחס, אני מפסיקה להשתבלל.

זה יאפשר לי להעניק את תחושת הנוכחות הזו לילדים שלי, את אותה חוויה שהענקתי לילדה שבי.

אדיה קשובה אליהם, ארגיש אותם, ארגיש מחוברת לבעלי" ענתה

"כל התחושות האלו שחווית כאן בתהליך, נרשמו בנפש שלך ואת יכולה תמיד לחזור לאותה חוויה של אחרות, שלמות ונוכחות".

כל הפרטים שוננו למען שמירת הפרטיות

בת ה-10 ואני פשוט נמצאת איתה שם".

"ואיזו תחושה זו שאת מבינה אותה ונמצאת איתה?" שאלתי

"שהכל אפשרי. מרגישה ביטחון ושמחה.

"כל פעם שאני מרגישה תחושה של ניכור, שלא מתעניינים בי או מתייחסים אלי, אני משתבללת לתוך עולם דמיוני. זה גורם לי להרגיש מאוד מנותקת ונמאס לי מזה" אמרה מרים

"אני רוצה להרגיש, אני רוצה שגם יראו מה אני מרגישה, להיות פתוחה עם אנשים". המשיכה

"ואיך זה ירגיש לך?" שאלתי

"רגש אמביוולנטי. אני ארגיש מאוד חשופה.

מצד אחד תהיה תחושה של שחרור ומצד שני פחד גדול מאוד". ענתה

"פחד ממה?" שאלתי

"פחד להפגע. כשאני חשופה, אני פגיעה"

"תעצמי עיניים ותגיד לי מי אומרת לך את המשפט הזה?"

"זו אני בת 10".

"את מרים בת ה-10, איך את מרגישה?" שאלתי

"מרגישה תלושה, אבודה, מרוקנת, בלי קרקע" ענתה

"מה היית רוצה לבקש ממרים של היום?" שאלתי

"תשלפי אותי מפה. אין כאן קרקע אמיתית במקום הזה. תקחי אותי למקום יציב, טוב, חם ואוהב" אמרה

"מה עוד היית רוצה להגיד למרים של היום?" שאלתי

"תמשיכי! אל תוותר! אל תפחדי להיות חשופה.

להיות חשופה זה כח ולא חולשה".

"את מרים של היום, שומעת את מרים בת ה-10 מבקשת שתשלפי אותה. איך את מגיבה?"

"אני אומרת לה: אל תפחדי, אקח אותך למקום בטוח.

אני איתך בכל התחושות והרגשות שלך, שאת מרגישה כל כך לבד, תלושה ומרוקנת. אני איתך.

את לא לבד ברגשות האלה".

"איך מרים בת ה-10 נראית?" שאלתי

"חוזר לה הצבע לפנים והיא מרגישה הקלה כאילו הוציאו לה קוץ מהעין".

"איפה אתן נמצאות?" "מה מתרחש בינכן? מה זו החוויה הזו?"

"עלינו על ענן ומתנהל בינינו דו שיח מאוד משמעותי. אני פתאום מבינה את כל החוויה הקשה שנמצאת בה מרים

כל הריקנות שהייתה התמתקה.

אני מצליחה לחיות עם הריקנות הזו בשלום בלי צורך להלחם בה וזה מאפשר לי לחוות מגוון מאוד גדול של רגשות מכל מיני סוגים שממלא אותי".

"ואיך מרים של היום נראית עכשיו?"

"חזקה. היא מצליחה לצאת מהטבע שלה ועכשיו רק נותר לה ליישם את הכוחות שלה במציאות.

אני מרגישה שהאחרות היא לא רק בין מרים של היום למרים בת ה-10 אלא גם אחרות בין הענן לקרקע."

"ומה זה גורם לך להרגיש?" "הרבה יותר יציבה.

קופצים מההר, הלהבות אחרינו

הגויים משלחים את הרוחניות לשמי השמים, ואילו עם ישראל מוצא אותה למטה מטה < לפעמים אדם שש אלי קרב במלחמות ה', ואילו בחיי השגרה הוא לא מוצא עניין במצווה קלה ופשוטה < הקולות והברקים מהר סיני מבקשים שניקח אותם איתנו, וזו מהותה של היהדות

"היהדות, לעומת זאת, רואה בנישואין ערך שאין גבוה ממנו. המצווה הראשונה היא "פרו ורבו", הנישואין נחשבים בהלכה ל"מצווה רבה" ואילו הנזיר דווקא נקרא "חוטא". האיש הקדוש ביותר, הכהן הגדול, היה מורשה להיכנס ביום הכיפורים "לפני ולפנים" - בזמן ובמקום הקדושים ביותר - ולכפר על כל עדת ישראל, רק אם היה נשוי! "יצירת חיים הרמוניים של בעל ואישה המכוונים לשליחות משותפת, זוהי משימה בעלת ערך וחשיבות בעיני דת ישראל. היהדות לא מאמינה בבריחה מהעולם לצורך התקדשות או בפרישות כדרך חיים לשם התעלות. להפך, הכנסת הקדושה והרוחניות אל העולם והחיים עצמם - זו השאיפה, זו השליחות, זה הייעוד!", סיים הרב את דבריו לאישה, שהיה נראה כי השתכנעה מדבריו.

את שתי התפיסות האלה, זו לעומת זו, מציג דוד המלך בתהלים באמרו: "רם על כל גויים ה', על השמיים כבודו", ומנגד: "מי כה' אלוקינו המגביהי לשבת, המשפילי לראות בשמים ובארץ". אצל הגויים, אומר דוד, השם יתברך הוא "רם" ונישא - כזה ש"על השמיים כבודו", אך בארץ ובענייניה הארציים אין למצוא. ואילו אצלנו, הוא אמנם "מגביהי לשבת", אבל בד בבד גם "משפילי לראות... בארץ". הוא נוכח לחלוטין בעולם הזה ומנחה את דרכנו בו.

סיפור הנראה על פניו תמוה מספרים לנו חז"ל: כשגזרו הרומאים איסור על לימוד תורה, שם רבי חנינא בן תרדיון את נפשו בכפר, הקהיל קהילות והרביץ תורה ברבים למרות הסכנה שבדבר. באותם ימים סוערים הלך רבי חנינא לקיים את מצוות ביקור חולים והגיע לביתו של רבי יוסי בן קיסמא ששכב על מיטת חוליו. במהלך ביקורו, הזהיר רבי יוסי את רבי חנינא על כך שהוא מסתכן בנפשו. עם

ככל מקום שהוא - "אין עוד מלבדו". סימפוזיון שנערך לפני כמה שנים בארצות הברית ועסק בתיאולוגיה והשקפה, אירח רב יהודי, ולהבדיל כומר ואיש דת טיבטי מחסידיו של הדלאי לאמה. לאחר שאלו פרשו את משנתם הוקצה זמן לשאלות הקהל. אחת השאלות נשאלה על ידי אישה יהודייה שפנתה אל הרב ואמרה: "כבוד הרב, הקדשתי זמן רב לעיון בדת הבודהיסטית ורעיונותיו של הדלאי לאמה ומצאתי בהם חוכמה רבה. גיליתי תפיסות מאוד מוארות על החיים, על הנפש ובכלל. אשמח אם תוכל להסביר לי, מאיזו סיבה לדעתך אני צריכה לדבוק בדת היהודית ולא לבחור בזו של הדלאי לאמה?"

הרב הרהר כיצד לענות, ולבסוף בחר בדרך הבאה. הוא פתח ואמר כך: "אומרים בעולם שמי שמכיר אותנו בצורה הטובה ביותר הוא הבעל או האישה. אני חושב שבשביל שנדע להעריך נכונה את ערכו ומעלתו של הדלאי לאמה, כדאי שניוודע מה דעתה של אשתו עליו..."

לשמע דברי הרב פרץ המנחה בצחוק ואמר: "האם כבוד הרב אינו יודע שהדלאי לאמה לא נושא אישה וחי חיי נזירות?"

אלא שבשביל הרב שידע גם ידע, היה צחוקו של המנחה 'הרמה להנחתה', והוא השיב: "יש טיפוסים שחיים עם כלב, עם חתול או עם צמחים אותם הם מטפחים בגינתם, אבל מתקשים לחלוק קורת גג אחת עם בן זוג. זה הגיוני בסך הכל; בעוד שהכלב והחתול לא מהווים איום כלפייהם, אדם אחר נתפס מבחינתם לא פעם כאיום פוטנציאלי, כמבקר וכישות בעלת רצונות סותרים לאלה שלהם. גם מבחינה דתית, יש דתות שונות המוצאות בחיי נישואין טעם לפגם. הנצרות מרוממת את הנזירות, הבודהיזם שואף לייצר עוד ועוד נזירים טיבטים, והאישה, וחיי המעשה בכלל, בעוכריהם.

כבר בהיותו ילד צעיר בלט מנחם מנדל הקטן - שלימים נודע בעולם כ'שרף מקוצק' - בתפיסתו המהירה ובחריפות מוחו, בבחינת "בוצין בוצין מקטפיה ידיע".

פעם ניגש משהו אל הילד הצעיר והציע לו מטבע זהב אם יאמר לו היכן הקדוש ברוך הוא נמצא. השיב הילד בחריפותו האופיינית ואמר: "ואני אתן לך שני מטבעות זהב אם תראה לי היכן הוא איננו נמצא..."

מיד לאחר התרוממות הרוח הגדולה שאפפה את עם ישראל במעמד מתן תורה, כאשר זכו להתגלות אלוהית חד-פעמית בה דיבר איתם ה' "פנים בפנים", מגיעה הפרשה הבאה וכמו מנחיתה אותם על קרקע המציאות. אם קודם לכן הם שמעו מפי הגבורה "אנכי ה' אלוקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים", כעת הם שומעים שעל הגב לשלם כפליים. אם בפרשת יתרו פרחו מהם נשמתם, כעת במעבר חד מפורטים באוזניהם דיניהם של שור מועד ושור תם...

והשאלה שיש לשאול היא - למה לא התאפשרה להם נחיתה רכה? למה בהמשך ישיר לקולות והברקים והתגלות השכינה עוברים ל"פצע תחת פצע, חבורה תחת חבורה"? מה בוער לדבר על גניבה וגזלה, כשהם עוד מנסים לעכל את גודל המעמד שזו עתה התרחש לעיניהם?

קיים הבדל יסודי בין דרך התורה לתפיסותיהן השגויות של דתות אחרות, להבדיל, לגבי הדרך להשגת קרבת אלוקים. בעוד שאלו רואות בפרישות ערך עליון ומקדשות את ההתנזרות מן העולם כדבר העומד בפני עצמו, היהדות מבקשת להביא את הקדוש ברוך הוא אל החיים עצמם ולמצוא אותו בעולם הזה. לדידה, תחומה של הקדושה איננו מוגבל רק לעניינים שברוח ולעולמות עליונים נשגבים, אלא היא יכולה להתקיים

זאת, מנוי וגמור היה עם רבי חנינא להמשיך וללמד תורה על אף הסכנה, והוא הפטיר: "מן השמיים ירחמו"...

אחר כך שאל רבי חנינא את רבי יוסי: "מה אני לחיי העולם הבא" - האם אני ראוי אני להיות מנוחלי השכר שם? השיב רבי יוסי בשאלה: "כלום מעשה בא לידך?" כלומר, האם נפלה בחלקך איזושהי זכות מיוחדת שבגינה תהיה ראוי לחיי העולם הבא? סיפר רבי חנינא שפעם נתן לעניים כסף מארנקו, בסכרו בטעות שאלו כספי צדקה, ורק אחר כך גילה שהיה זה ארנק ובו כסף שיעד לקניית סעודת פורים. אף על פי כן - המשיך רבי חנינא וסיפר - לא חזרתי ונטלתי לעצמי סכום זה מכספי הצדקה, וכך יצא שנתתי לעניים גם את הכסף הזה וגם את כסף הצדקה המקורי... שמע זאת רבי יוסי ואמר: הואיל והיית ותרן בממונך, "מחלקך יהי חלקי ומגורלך יהי גורלי"!

מה קורה כאן? האם העובדה שרבי חנינא מעמיד את עצמו בסכנה מוחשית עבור לימוד התורה אינה מהווה עבור רבי יוסי עילה מספקת לזכות אותו בחיי העולם הבא - ולכן הוא שואל אותו: "כלום מעשה בא לידך?" - ורק כששומע שנתן את מעות הפורים לעניים נוסף על המעות שיוחדו לצדקה, ארז הוא נעשה ראוי לכך? האם אפשר בכלל להשוות בין מסירות נפש כפשוטה למעשה נתינת צדקה?!

מה, אם כן, גרם לרבי יוסי להתרשם מסיפור מעות הפורים יותר ממעשה ההקרבה של רבי חנינא עבור לימוד התורה? וכמובן, ראוי לציין שהוא לא רק היה נכון להקריב אלא גם הקריב עצמו בפועל, שהרי לאחר זמן מה אכן תפסו אותו הרומאים בעת שלימד תורה ושרפו אותו באכזריות רבה כשהוא כרוך בספר תורה...

אפשר להסביר זאת כך: אמנם אין להשוות בין הנכונות למות על קידוש ה' לבין הוויתור שבנתינת מעות סעודת הפורים לעניים, אבל יש משהו בסיפור הצדקה שעולה גם על הסיכון העצמי שהיה לו בלימוד התורה.

ישנם אנשים שבעת גזרת שמד או מלחמת קיום הם מגלים תעצמות נפש אדירות ונכונים להקריב הכל, אבל בימי השגרה, בסתם יום של חול, הם לא יצליחו לבלום את פיהם מלשון הרע וכדומה. כשניחתת גזירה על לימוד התורה - ציפור נפשנו ויסוד קיומנו - יש יהודי שהוא הראשון להתייצב למערכה, אבל הרבה יותר קשה לו לגלות נדיבות כלפי אביון בימים כתיקונם ולתת לו יד רחבה. הרי כאן לא מדובר על מלחמת שמד, בסך הכל מדובר על אספקת בגד חם לעני או לתת לו ארוחה מזינה...

לכן התרשם רבי יוסי מסיפור מעות הפורים יותר ממסירות הנפש של רבי חנינא על לימוד התורה חרף גזרת השלטון האכזר. זאת כי גדולתו האמיתית של אדם מתגלה במעשיו ה"קטנים" כביכול, בהם הוא מביא את האש הגדולה של הר סיני לתוך הרגעים הקטנים וזוכר אותה לכל אורך יומו. זו מהותה של היהדות - לחיות עם הקדוש ברוך הוא גם בפעולות פשוטות ויומיומיות ולגלות את נוכחותו גם בקטני קטנות. אלו הם

חיים הראויים לשמם - חיים של קידוש ה'.

אלו היינו נדרשים לבחור קטע מתוך כתבי הקודש - עשרים וארבעה ספרי התנ"ך - שיהווה בסיס לכל התורה, במה היינו בוחרים? באופן טבעי ודאי היינו חושבים על מעשה בראשית, יציאת מצרים, עשרת הדיברות או פרשת שמע המצווה על ייחוד שמו יתברך. אבל חז"ל ראו את הדברים אחרת, והם אמרו כך: "איזוהי פרשה קטנה שכל גופי תורה תלויים בה? בכל דרכיך דעהו והוא יישר אורחותיך".

הגמרא רואה את הפסוק האמור ממשלי כעונה להגדרה רבת המשמעות הזו - "כל גופי תורה תלויים בו". מה יש בו שאנחנו אולי לא רואים במבט ראשון?

הפסוק הזה מצווה עלינו לדעת את ה' ולפגוש אותו בכל דרכינו. כלומר, לא משנה היכן אנחנו נמצאים ומה עיסוקנו ברגע זה - פעוט וחולין ככל שיהיה - "דעהו" - עליך למצוא את ה' בתוכו, גלה את כוח הבורא שבו וראה כיצד לחבר ולקדש אותו בקדושת התורה והמצוות. ואכן, זו ההגשמה המושלמת לרצונו של הקדוש ברוך הוא "להיות לו דירה בתחתונים", כדברי המדרש.

במסכת שבת מונה רבא את שש השאלות שנשאל כל אדם כשהוא עומד בפני בית דין של מעלה אחרי מאה ועשרים שנה, כאשר השאלה הראשונה היא האם "נשאת ונתת באמונה" ואחריה מגיעות שאלות כמו האם "קבעת עתים לתורה? עסקת בפריה ורבייה? ציפית לישועה?" ואחרות.

לכאורה, הקדימות לה זוכה השאלה על משא ומתן באמונה על פני שאלות חמורות בהרבה כקביעת עתים לתורה, מתמיהה. אבל לאחר שהבנו שהעיקר הגדול ביהדות הוא לחבר את הרוחניות עם הגשמיות, את השמים לארץ, ואת הקדוש ברוך הוא עם עולמנו - על ידי הנהגה פשוטה של זהירות מהונאה, גזל, גניבה וכדומה, וכן בעשיית טוב וחסד - אכן ראויה השאלה הזו להישאל ראשונה. כי אם הביא אדם את הקדושה מבית הכנסת ובית המדרש אל עסקיו השוטפים וקיים "נשאת ונתת באמונה" - הרי שהוא מילא את שליחותו בעולם הזה נאמנה.

קרוב משפחתי, ר' בנימין סלביצקי, היה בעברו בעלים של מפעל לייצור שוקולד. פעם פגש בו המנהל הוותיק של תלמוד התורה "יסודי התורה" בתל אביב, הרב

משה טורק, שם למד בילדותו, וזה האחרון פנה אליו בידירות ואמר: "שלום עליכם, שמעתי שנעשית דיין!"

"מן הסתם הכוונה לאח שלי", הגיב ר' בנימין. "לא, שמעתי זאת עליך" התעקש הרב טורק. "אני? אני לא דיין, אני עובד בבית חרושת!" אמר ר' בנימין למנהל.

"לזה בדיוק כוונתי", הכריז הרב טורק. "הרי כשאתה בעלים של מפעל, אתה דיין במשרה מלאה... עליך להבטיח שהייצור נעשה בתנאים נאותים, עליך לדאוג לטריטוריה ואיכותו של המוצר, מחובתך לוודא את כשרותו כך שלא יצא מכשול מתחת ידך, כמו גם לשפוט האם המחיר שאתה דורש עבורו הוגן, ובכלל שהמשתלם נעשה באמונה... הוא אשר אמרתי" - סיים הרב טורק - "אתה דיין!"

אכן כך, למרות שאין מה לדבר על מעלתם של חכמי התורה וההוגים בה יום ולילה שבכך הם מתאחדים בצוותא עם הקב"ה - "אורייתא וקודשא בריך הוא כולא חד" - הרי גם אם אתה מנהל מפעל לייצור שוקולד, או בכל עיסוק אחר, אתה דיין; אתה עוסק במימוש תורת ה' שהיא תורת חיים - הוראה בחיי היום-יום. וכך בכל פרטי החיים, גם אם אתם בדרככם לעבודה להביא טרף לביתכם ולהאכיל את ילדיכם, צאן קדשים, או בכל תחום אחר הנעשה לשם שמים - "דעהו".

לחיים, לחיים ולברכה. יהי רצון שנהפוך במעשינו את העולם כולו לדירה לו יתברך ונוכה לגאולה שלמה במהרה, אז יימלא כבודו את כל הארץ אמן ואמן.

עכשיו תורכם!
רימריט (חיפזיה)
זוגות משקיעים בזוגיות

במלון לאונרדו פלאזה - ים המלח
בהנחיית יהונתן ויסכה שומר - יועצי זוגיות ומיניות מרכז כלים שלובים

דווקא בימי המלחמה משקמים ומחדשים את הקשר הזוגי.
התחדשות של יומיים הכוללת 6 סדנאות זוגיות המשלבות לימוד מעשי ותרגול חווייתי.

*אינטרקציה בין הזוגות.

אומונות המפגש
תרגול מפגש מרתק ומעמיק בכל הרבדים של הזוגיות והאינטימיות בהשראת תרפיית המפגש בנישת הדי שליפר תרגול של חציית הנשר אחד אל עולמו של השנייה.

להפגש מחדש
לימוד ותרגול חווייתי המעמיק בתקשורת ובאינטימיות הזוגית על כל רבדיה. כולל חידוש חוזה זוגי, תרגול זוגי ממנון ויצירת.

19-20/3.2025 יט'-כ' באדר
לתאריכים נוספים לשנת תשפ"ה שלחו הודעה לפרטים והרשמה: שילת הפקות 054-3977033

עלות הריטרט 1960 ש"ח כולל סדנאות, לינה ופנסיון מלא *אפשרות למימוש הטבת מיסויים.

למה מותר לרדוף אחרי פרנסה אבל אסור לרדוף אחרי הכבוד?

פרנסה היא דבר אמיתי ונצרך. רבותינו הורו "גדול הנהגה מיגיע כפיו יותר מירא שמיים", ו"יפה תלמוד תורה עם דרך ארץ, שיגיעת שניהם משכחת עוון". והוסיפו: "עושה צדקות בכל עת - זה הזן ומפרנס בניו ובנותיו הקטנים".

לעומת זאת, הרדיפה אחר הכבוד היא ניסיון לייחס לעצמי את הערך והמעלה שבאמת שייכים רק לה' יתברך, ויש כאן בלבול לגבי מקור היקר והערך של כל מה שבקרבי. "הכתר והכבוד - לחי העולמים", ומי שמיחס לעצמו מה שאינו שלו הרי הוא כגוזל, וכל שכן מי שנוטל לעצמו את הכתר של מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא.

מצד אחד כתוב "לא תיקום ולא תיטור", ומצד שני "אל נקמות ה", איך זה הולך ביחד?

ההבחנה היא ברורה: "לא תיקום" נאמר בבני עמך, ואילו "אל נקמות ה" מדבר על אויבנו. התורה מחדדת לנו את ההבדל בין ההדרכה בתוך ישראל פנימה לבין היחס לאומות המבקשות רעתנו. כיום אנו סובלים מרוחות זרות המבקשות להחיל את "ואהבת לרעך כמוך" גם על אויבנו המבקשים להשמידנו. והרי הגמרא מספרת שמרדכי בעט בהמן, וכשהמן הקשה מהכתוב "כנפול אויבך אל תשמח" - ענה מרדכי שזה נאמר באויב מישראל, אבל על אויב המבקש להשמידנו נאמר "ואתה על במותימו תדרוך". לכן אנחנו, ההולכים בדרך התורה, מצויים להרבות אהבה ואחדות בתוכנו, ויחד עם זאת להתפלל לראות נקמה במפלצות האדם שטבחו בנו וממשיכים להיות שונאינו ומבקשי רעתנו.

האם דבקות בה יכולה להפריע לחיי המשפחה?

כל מידה טובה, אפילו עליונה כמו דבקות בה', עלולה להיפך לרועץ. כמו שאמר שלמה המלך "אל תהי צדיק הרבה" - לפעמים בשם צדקות עושים דברים שאינם ישרים ואינם טובים. ובנוסף, לעתים ערכים מתנגשים ביניהם, כמו אדם שנמצא בביתו ומגיע זמן תפילה במניין, והוא מטיל על בני הבית להסתדר לכו. אמנם במצבי קצה יש מקום ויתור מה עדיף, ובאמת כל מצווה דורשת ויתור מסוים, השאלה היא רק מתי ובאיזו מידה. כל ערך במציאות מוצא עצמו עומד לעתים מול ערכים אחרים. צריך ראייה רחבה להכריע בשעת התנגשות, אף ששניהם טובים, ולא עוד, אלא ששניהם "מרועה אחד ניתנו".

sellamhay@gmail.com

חנה סלם

לקראת כלה

תניא, רשב"י אומר, אמרה שבת לפני הקב"ה: ריבונו של עולם, לכולם יש

בן זוג ולי אין בן זוג. אמר

לה הקב"ה: כנסת ישראל יהיה בן

זוגך. וכיון שעמדו ישראל לפני הר

סיני, אמר להם הקב"ה: זכרו הדברים

שאמרתי לשבת, כנסת ישראל היא

בן זוגך

(בראשית רבה פרשה יא)

ממתינה, מיישרת עוד קמט שעל שמלתה, ועלה נושר מתוך שיערה משילה.

מסדרת את הכתר אשר על ראשה, מביטה, עוד רגע תשקע השמש על ההרים, האם היום ישוב הוא מן המרחקים?

למודת המתנה, כבר שנים היא מחכה, באותו מקום ובאותו הזמן, הוא הרי נשבע שיהיה לה לחתן.

וכך בקביעות, בשעה הנקובה, מתכוננת, אולי היום הוא יבוא והיא כבר לא תהיה נעזבת.

למודת אכזבה, היא מביטה מבט אחרון

מבלי שהספיקה לשאול:

"החריכו את ביתי, היכוני פצעוני השומרים, השפילוני שומרי החומות, קרעו ממני את בגדי הלבן, הפכתי לעבד מעבדי הזמן".

היא שומעת, דומעת, עכשיו היא יודעת. נגבי דמעותייך כלה, שבת היא מלזעוק, הוא מכסה את פניה בהינומה טרם תשקע החמה. "זהו שטר כתובתך, מהיום אזכור אשמור אוקיר ואכבד, נשבעתי ואקיימה לעולם לא אעזבך".

היא מנגבת דמעה בהסכמה, מסדרת את הכתר אשר על ראשה,

אהובה מששת ימי בראשית יקדש, "אתם עדיי" יאמר למלאכי השרת.

ומלאכי השלום יענו בברכה,

"ברוך המבדיל בין חול לקודש,

מקודשת מקודשת מקודשת".

אל ההרים, מסירה את הכתר מראשה, ספק שואלת ספק יודעת איך שוב, למרות הכל היא ממשיכה להאמין שהוא ישוב.

כתונת פסים על גבו, הוא שב עייף וצולע על ירכו, מן העבר לא נותר לו דבר, גם לא פכים קטנים, נופל וקם, מתחנן אל ההרים שיבקשו עליו רחמים.

לפתע ממרחק רואה את כלתו, עוצר הוא מלכת, מנער אבק דרכים, פושט כתונת פסים ולובש בגדי תפארתו, רץ לקראתה, מחפש את מבטה.

והיא כחולמת רוצה לרוץ אך נעמדת במקומה, מבקשת לנצור לנצח את הרגע.

היא רצה לקראתו, מנסה לבחור את המילים שיספרו במקומה על כל השנים בהן חיכתה עזובה, מצפה לאהובה.

והוא כאילו קרא את מחשבותיה, משיב